

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 l.

IRÁDTSÁGOK:
6-határozott postai sor egyszer 20 Hl.
minden következőnél 16 Hl-ér.

Naptár sora 40 Hl-ér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELMÉRŐ SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, január 14.

Mai számunk főbb közleményei:

Vesérelkek: A nyári színház bére.
A képviselőház ülése.
A csatorna-hálózat és a víz-árak.
Az aradi román lap sajtópöre.
Zimány — megőrült.
Lónyay grófék válása.
A félmillió nyomában.
Beszterkánypör a bíróság előtt.
Egy hirdetői tábla.
Zendülés egy bank ellen.
A Bulkovsky-gondnokság újabb fordulata.
Petróné bírái előtt.
Tárcs: Játék. Irta: Dénes Tibor.
Regény-Csarnok: A távollevő. Irta: Montégut Maurice.

A nyári színház bére.

Arad, január 13.

E lap mai számának belsejében olvasható az a javaslat, amelylyel a város tanácsa megoldani akarja a nyári színház-bér problémává vedlett fizetésének kérdését. A hosszú mentési tanácskozásoknak és bizalmas értekezleteknek, amelyekben a megoldást szinibírálatok formájában igyekeztek felfedezni, tudvalevőleg semmi eredményük nem lett s amit a bizalmasság világra hozni nem tudott, azt megteremtette a tanács, eltalálván javaslatával a középutat, a város szinügyi érdekei és a színház ekzisztenciájának biztosítása között vezetőt.

A tanács javaslata azt foglalja magában, hogy a színház jelenlegi válságán a

fizetési határidő meghosszabításával segítsen a város. Kétségtelen ugyanis, hogy a költségvetésbe már felvett bérösszeget a budget nem nélkülözheti, másrészt beigazolt tény, de külső jelekből is észrevehető, hogy a szinigazgató csak teljes anyagi romlása árán tudná ezidőszert megfizetni tartozását. A tanács ezt a dilemmát úgy oldja meg, hogy 1903. október elsejéig úgy a már eddig esedékessé vált, mint a folyó évben lejárató bérösszeg megfizetésére haladékot ad Zilahy Gyulának.

Ez tehát a javaslat első része s mint-hogy a fentebb mondottak szerint a dilemma mindkét feltétele egyformán erős, a konkluzió abszolút nem lehet, s ilyenformán ez a részleges megoldás egyedüli módusként áll elő a finánciális csomó kettévágására.

A javaslat második részének a szociális háttéré sokkal erősebb. Ez *időleges csőd-jét jelenti az állandósított aradi szinésznek.* Mit javasol ugyanis a tanács? Azt, hogy a jövő 1904. és 1905. évekre mentessék fel a szinigazgató szerződésének ama pontja alól, amelynél fogva kötelezve van a nyári színházban ötven előadást tartani s ezért a városnak évi háromezer forint bért fizetni. Mi egyéb ez, mint részleges megszüntetése az aradi szinészet állandósításának? Mi egyéb, mint beismerése annak a tévedésnek, amelyet a város a nyári színház felépítése által követett el.

Tehát tévedés, ugy-e, amelynek esője

után köpenyeget borítunk önmagunkra. Mikor a törvényhatóság megszavazta a nyári színház felépítését, azt hitte, hogy Arad közönsége megérett az állandó szinészet rizikójának elviselésére s a tapasztalat azt mutatja, hogy az aréna nem fedezi azokat a kiadásokat, amelyek a szinészet állandósításával járnak. Tiszta sor tehát, hogy az állandó színház létesítése nem volt egyéb jóakaratu tévedésnél. A jóakaratu *akkor* volt érezhető, a tévedés *most*. Társasceget képeztünk az állandó szinészettel: mi adtuk az üzlethez a pénzt, az hozta a tapasztalatot. Zárjuk le az üzleti év mérlegét s az eredmény az, hogy vagyont cseréltünk, miénk lett a tapasztalat, amaz pedig elvitte a pénzünket. Az értékek tehát, miután a földön semmi el nem vesztet, megvannak. Ez az a vigasztalás, amely elszomorít.

Hiába, ekkora problémát egy-két év alatt megoldani nem lehet. Több kitarásra, több erőre lett volna szükség úgy az igazgató, mint a közönség részéről. Ezideig — a tapasztalás mutatja — nem volt meg sem az erő, sem a kitarás, nem volt meg ennél fogva sem a hozzávaló kedv, sem a kellő eredmény. Ilyen dolgokat forcirozni nem lehet, kár volna hát az erőlködésért. Pihentessük a kifáradt erőket, szerezzünk számára tápláló eledelt valamely állami szubvenció formájában és a lábadozó beteg majd erőre kap.

TÁRCA

Játék.

Irta: Dénes Tibor.

I

A társalgás egy pillanatra megakadt. A fiatal asszony szeme végig futott a szoba sarkán, óvatosan elkerülte Kemény Béla arcát, azután ráesett a kis asztalkára, melyen egy diszkótésű könyv feküdt. Keménynek legujabb regénye volt, látogatását — azt mondta — azért tette, hogy ezt átadhassa. De Edit igen jól tudta, hogy csak szöbeszéd . . . találkoznia akart vele olyankor, mikor senki más nincs a közelben. Hanyagul nyujtotta kezét a könyv után, babrálni kezdett az aranymetszésű lapokkal.

— Mindig mulatok, ha így ismerős írónak a regényét olvasom. Mekkora fantáziájuk van! Az életben olyan kétségbeesztő filiszterek, nyomtatásban dühöngő Orlandók. Azt hiszem egyik sem él meg maguk közül jó, igazi szerelmes regényt.

Elfojtott ingerültséggel felelt a fiatal ember: — Hátha mégis? Hátha csakugyan rablólovagok vagyunk? Miért ne lehetnének azok?

Edit el se nevette magát, csak fitymálva, félvállról válaszolt: — Nincsen hozzá bátorságuk.

Hátravetette a fejét és most nézett egye-

nesen Béla szeme közé. Az is nézett vissza. A tekintete hideg volt, az arca nyugodt. Csendesen felkelt, odament a nőhöz, megfogta mind a két kezét és erősen szájon csókolta. Olyan higgadt volt minden mozdulata, annyira váratlan a támadás, hogy Edit védekezni sem tudott. Még azután is, hogy a fiatalember vissza lépett és az óraláncát csörgetve állt előtte, még azután is néhány másodpercig tartott, amíg magához tért.

— Megbolondult maga?

— Legkevésbé sem . . . Csak a hangján hallatszott, hogy tettetés az egész hidegsége. — Hanem maga egy megélt regényt provokált és én megcselekedtem. Kérem, ne szakítson félbe, tudok mindent. Ugy, ahogy maga is tudja, hogy emberemlékezet óta szeretem. Többé nem bolondíthatom magam. Ha az enyém akar lenni, jó, most lehet. Ha nem, akkor jobb teljességgel végeznünk. Véget pedig én csak egyet ismerek, a halált. Mójában van azt is megadni. A férje egy fél óra mulva itthon lesz, mesélje el neki, hogy mi történt . . . a hogy lelővöldözi az élére állított névjegyet, el tud majd találni engem is. És higgye meg, az sokkal kellemesebb lesz, mint a maga ragyogó szemei előtt, a redingoteos Tantalust játszani. Nos . . .

Nem kapott feleletet: az asszony kinyujtott karja az ajtót mutatta.

Béla meghajtotta magát és elment. Alig lépett ki az előszobából, mosolygásra változott az arca. Valami vig notát kezdett el füttyülni

és önelégülten dörzsölte a kezét. Ez az ötlet fényes volt, ez az ötlet aranyat ért. Most már igazán nincs kitérése előle az asszonynak. Mert az ki volt zárva, hogy a férjének szóljon . . . jut is az eszébe. Nem azért kacérkodott vele az egész saisonon, hogy most lelővesse, mint egy kutyát. Mert párbajozni Horog Péterrel, az egyértelmű volt az öngyilkossággal. No de ez neveltséges. Mindent inkább megtesz, csak azt nem. És most az övé lesz. Eleinte duzzogni fog, de aztán csak kibékül. Ha eddig nem szeretete, most szeretet belé. Gyönyörű volt az a jelenet. A vakmerőség netovábbja. Gyönyörű. Szó sincs róla, hogy az urának szóljon.

II

Pedig bizony szólt. Másnap délelőtt, a hivatalában keresték fel Bélát a segédek. Azok nem is igen tudták, hogy miről van szó, levelet adtak át neki. Bélának nem volt kibuvója, átment a szomszéd szobába, ahol két kollégája ült; megkérte azokat, hogy segédkezzenek neki.

— Halljuk az ügyet.
— Teljesen mellékes, amit az urak kívánnak, mindent el kell fogadni.
— De így lehetetlen!
— Mégis. Olyan az eset.
— Ahá!

Jelentősen összenéztek, azután követték Bélát. Az urak bemutatkoztak egymásnak, megállapították, hogy hol és mikor gyűlnek össze megbeszélésre, azután távoztak. Béla egyedül

Elvégre is az elkövetett hibát belátni majdnem annyi, mint azt jóvátenni. Bár az a lovarda-tető soha el ne jött volna Aradra, de ha már hibáztunk az elhozatálával, ne tetőzzük a tapasztalatlanságunkat, a tévedésünket újabb hibával: ha megrontottuk magunkat, ne rontsuk meg szándékkal a városunk színészetét. Elvégre ez sem jelentéktelen szempont, továbbá a magunk nírveve sem az. Ha a színigazgató azt látja, hogy a kötelező nyári előadások megrontják a téli szezon eredményeit, mire való volna egy rosszat teremteni azért, hogy avval egy másik jót is megrontsunk. Az az aréna fog kapni a tetejéhez méltóbb lakót: tucat-számra jelentkeznek a varieték s más ilyenfajta társulatok, s az ezektől beszédendő helypénzek és használati díjak bizonyára kifizetik majd azt a bérösszeget, amelylyel a kérdéses szerződési pont fenn-tartása esetén a színigazgatót nyomorítanánk meg.

Ez az egyetlen mód arra, hogy az aradi színészet megrekedt szekerét a kátyúból kihuzzuk. Fogjuk meg a kocsit a rudját s az állandó színészetnek kívánjunk nyugodalmas jó éjszakát!

Szell Kálmán külügyministersége. A „Magyar Távirati Iroda” jelenti: A *Hazánk* nyomán ma több reggeli újság is regisztrálja azt az abszurd hírelést, hogy Szell Kálmán külügyministersége lesz a monarkianak. Valósággal meglepő, hogy annyi lap akadt, mely érdemesnek tartotta a lenyomtatásra ezt a képtelen kombinációt, mely teljességgel magán hordja az abszurditás bélyegét.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 13.

Az utlevélügy volt napirenden és a tárgyalás egész simán kezdődött. Rátkay ugyanis azt indítványozta, hogy a horvát utleveleket magyar nyelven is állítsák ki. A miniszterelnök a 68-iki törvényre és az eddigi gyakorlatra, no meg az utlevelen levő magyar címerre hivatkozott és Horvátország belügyébe nem kívánt be-

maradt . . . nagyon meglepetten. Nem volt képes eligazodni az ügyön. Annyira lehetetlennek tartotta az asszony eljárását, hogy nem hitt a dolog komolyságában. Anélkül, hogy gyáva lett volna, első pillanatban megjéjt. A halálal nem szívesen néz az ember farkaszemet . . . annál kevésbé, mert most, hogy józanul akart maga felett itélni, be kellett vallania minő humbug volt az ő egész, híres szerelme. Kalandra mindig van az embernek kedve; az a tény, hogy Horog Péternének udvarolni veszedelmes vállalkozás, csak fokozhatta a játék vonzerejét . . . de azért csak játék volt az mindhalál. És így egy ostoba játék miatt került volna ebbe a kelepcebébe? . . . Iparkodott logikusan gondolkodni, de akárhogy csürte, csavarta a dolgot, az az egy lehetetlennek látszott előtte, hogy edit komolyan bevádolhatta az ura előtt. Megakarták tréfálni, próbára akarták tenni a bátorságát. No ha csak az kell, majd megmutatja ő, hogy ki a legény a gáton!

Széditő hidegvérrel fogadta délután a ségédék jelentését, a kik közölték, hogy egy óra múlva, a lovassági laktanyában lesz a párbaj.

— Voltál a vívóteremben; löttél egy kissé céloa?

— Nem volt szükséges. Mindig gyakorlatban vagyok. Ha nem is vagyok olyan mesés „Schütz”, mint az ellenfelem, azért az én kezem se reszket.

— Ha a golyók nem találják, karddal kell folytatni.

avatkozni. Ezzel a válasszal azonban a baloldalon nem elégedtek meg, annyira, hogy az évek óta hallgató Ugron Gábor is felszólt.

Rakovszky is felszólt a magyar nyelv joga mellett. A módosítást kerő Rátkay névszerinti szavazást kért és ez egy közbeszólás folytán zajos vibart keltett. A Rátkay módosítását végre is elvetették. A javaslatot ezután elfogadták.

Részletes tudósításunk a következő:

(Az utlevél-ügy.)

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Szell Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Wlascics Gyula, Darányi Ignác és Cseh Ervin miniszterek.

Elnök az ülést fél 11-kor megnyitja és bemutatja az irományokat. A Ház ezután harmadszori olvasásban elfogadta a bevándorlási javaslatot. Következett a napirend: az utlevél-ügy.

Lator Sándor előadó a javaslatot elfogadásra ajánlotta.

Rátkay László elfogadja a javaslatot, de nem fűzhet ahoz annyi elismerést, mint az előadó. Mindenekfelett azt követeli, hogy a Horvát-Szlavonországban kiadott utlevelek ne „horvát és francia” nyelven, hanem magyar, horvát és francia nyelven állítsanak ki.

Wilcek Frigyes gróf és Szederkényi Nándor ugyancsak támogatják Rátkay véleményét. Mindketten általánosságban elfogadták a javaslatot.

Szell Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy Horvátországnak autonóm kormányzata van s így az utleveleket horvát nyelven állítják ki. Ő nem taktikázik, mert megköveteli Horvátországtól, hogy a kapcsolatot és Magyarországgal szemben fennálló kötelességeket szigorúan respektálják, de viszont Horvátország jogait is tisztelni kell, mert csak kölcsönös jogtisztélet mellett lehet a benső viszonyt megszilárdítani. (Élénk helyeslés.)

Simonyi Sándor Rátkay kívánságát pártolja.

Szell Kálmán miniszterelnök fenntartja előbbi álláspontját.

A Ház a javaslatot általánosságban elfogadta.

(A részletes tárgyalás.)

Rátkay László sajnálja, hogy a magyar nyelv méltóságának megőrzésére neki kell figyelmeztetni a miniszterelnököt, de mert nem fogadja el a Szell álláspontját, módosítást nyújt be, a mely szerint az utlevelek magyar, horvát, francia nyelven állítsanak ki.

Szell Kálmán miniszterelnök nem fogadja el a módosítást.

Szederkényi Nándor újból Rátkay módosítása mellett foglal állást. Az utlevélügy Horvátországnak nem belügye, az utlevél a külföldre szól, a mely előtt Magyarország és Hor-

— Ott már egyenlő lesz a harc. Nézd! Odatartotta az alkarját, melyen a duzzadó izmok bizonyították a gyakori vívást . . . vagy tennisezést.

Hanem az idő mult és sietniök kellett.

III.

Edit türelmetlenül várta a párbaj eredményének hírére. Valami rendkívüli izgalom vett erőt rajta, a fájdalomnak, a félelemnek egy kejes vegyülete. Tegnap még egész hidegvérrel mondta el az urának, hogy megsértették s nyugodtan, mélyen aludt, pedig tudta, hogy két embernek az élete forog kockán. Egész nap nyugodt volt, csak most, amióta az ura elment fogta el az aggodás. Már sötétedett, az utcán kezdtek a lámpásokat gyujtogatni. Végre, végre megállt egy kocsí a ház előtt. Nem láthatta, ki száll ki belőle. Azután egy rövid csengetés és néhány másodperc múlva kinyílt az ajtó. A férje lépett be rajta; kitarta a két karját, úgy közeledett felé. — Edes!

Edit mozdulatlanul maradt állva:

— Mi történt?

A rövid kérdés kizavarta lyrail hangulatából a férfit. Ingerülten felelt: — Ő lött először, elhibázott. Az én lövésem talált. Megbocsultam magát.

— El?

— Ki? En?

— Azt látom. Ő?

— Nem tudom. A sebe kétségtelenül súlyos. Mellben érte.

vátország mint egységes állam jelenik meg. Kéri a módosítást a magyar nyelv méltóságáért érdeklében elfogadni.

Szell Kálmán miniszterelnök nem tartja azt, hogy a horvát utlevél a magyar nyelvet sértené. A horvát utlevelek élén a magyar szent korona jelvényei és illetve címere lesz és így a külföld előtt a magyar korona egysége ki lesz fejezve. Es ez minden ellenvetésnek élet elveszi.

(Ugron és Rakovszky.)

Ugron Gábor nem fogadja el a miniszterelnök véleményét. Csak egy királyi hatalom és egy államnyelv van: ez a magyar. A francia nyelvnek nemzetközi értelme van csak és rajta lesz az utlevelen, holott a magyar nyelv, a mi nyelvünk, az nem lesz rajta. Egy nagy német államférfiu a nemzetközi nyelvben és érintkezésben is érvényt szerzett a német nyelvnek, holott háborui, diadalai következtében amugy is fölénye volt, mennyivel inkább kell érvényt szereznünk nekünk kis nemzetnek nyelvünk méltóságának. Véget kell vetni a gyávaságnak, annak a hitegetésnek, hogy a mi jogainkat majd érvényesítjük később. Emberelje meg magát a Ház és ne vezettesse silány pórázon magát akkor, a mikor jogai érvényesítéséről van szó. (Helyeslés a szélsőbal és balról.)

Szell Kálmán miniszterelnök tiltakozik az ellen, hogy silány pórázon vezetnék a közvéleményt, vagy a törvényhozást. Itt nincs szó megemberelésről, hanem a törvényről. Az 1868. iki törvényben követték el a mulasztást, ha elkövették. Ha ott intézkedtek volna a magyar nyelvről, ugy most is lehetne. A törvényt respektálni kell.

Rakovszky István szintén csatlakozik Rátkay módosításához. Sajnálattal tapasztalja, hogy a horvát képviselők ilyenkor, a mikor a magyar államhoz való hűségüket és ragaszkodásukat kifejezhetnék, nem szólalnak fel.

Felkiáltások: Egyik sincs itt! (Derűtség.)

Rakovszky a jelenlevő horvát minisztert kéri fel a nyilatkozatra.

Madarász József: Szégyen-pírral arcán szólal fel akkor, a midőn élete alkonyán a magyar nyelv biztosítása és fensége érdekében kell felszólalni az államhatalommal szemben. (Éljenzés a szélbalon.) Rátkay módosítását pártolja. (Helyeslés.)

(Zaj a szavazás előtt.)

Elnök jelenti, hogy Rátkay módosításához névszerinti szavazást kérték huszan. Mielőtt a szavazást elrendelné, a betűt huzza ki. A névszerinti szavazás . . .

Klobusitzky János: Nem érdemes! (Oriási zaj balról.)

Ugron Gábor: Micsoda beszéd az, hogy nem érdemes!

Zboray: Nem érdemes magának, de nekünk igen!

Edit az asztalkán lévő csengettyű gombját kétszer megnyomta. Azonnal megjelent a szobaleány.

— Hozza be a kis bundámat és a fekete utcai kalapomat.

— Mit akarsz? — kérdezte Horog Péter megütközve.

— Elmegyek.

— Hová?

— Hozzá.

— Megőrültél?

Edit nem felelt, mert a leány már hozta a kis bundát és a kalapot. Ahogy magára akarta venni, a férje odaugrott, hogy megakadályozza, de az asszony sebesebb volt. Akkor megragadta kézen.

— Megtiltom, hogy elhagyjad a házat.

— Nekem senki sem parancsolhat. Kérem, bocsásson el.

— Nem bocsátalak. Mit akarsz? Mit keresnél ott? Őrült vagy? Nem értelek . . .

— Majd azonnal megértesz. Bocsásson el!

A férfi lassan eleresztette a kezét. Arra Edit büszkén, egyenesre huzta magát: — Szeretem azt az embert.

— Edit!

De az már akkor kint volt. Sietve tartott Kemény Béla lakásafelé. Együtt érkezett a szomorú menettel, mely a holttestet hozta.

Kubik és Szatmári kiabálva fordulnak a jobboldal felé: Maguk sem érdemesek!

Ugron Gábor: Ok beszélnek érdemről! (Folytonos zaj.)

Elnök végre csendet csinál és kihuzza a C. betűt.

Buzáth Ferenc: Ciceszbájszerak! (Derűtség.)
Felkiáltások balról: Cudarság!

(A szavazás.)

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után megkezdődött a szavazás. Az az igennel szavazókat a székelyek gunyolják. Így Csávossynak odakiáltják: Vigyázz magadra Béla! Az elnök aztán csendet kér és minden megjegyzést megtilt. Zajos derűséget keltett, hogy a mikor Rosenberg Gyulát szavazásra hívták fel, Förster Ottó szavazott helyette igennel. Rosenberg nézett jobbra-balra és minden módon tiltakozott a nem szavazás ellen, és háromszor is kiáltotta: igen! igen! igen! Zichy Jenő gróf nemmel szavazott, mire a székely megélt. Végül az elnök kihirdette a szavazás eredményét, melyszerint a Rátkay módosítását 88 szóval 45 szavazattal szemben elvetették és az eredeti szakaszt fogadták el.

A 10-ik §-nál Hegedüs Loránt és Wilcek Frigyes gróf kisebb módosításokat nyújtanak be. Bornemissza Lajos utal arra, hogy a kívándorlok nagyrésze utlevél nélkül megy ki az országból. Ezért is szigorú ellenőrzést óhajt, hogy utlevél nélkül senki az országból ki ne vándorolhasson. A képigazolvány melléklését kéri az utlevélhez.

Szóll Kálmán miniszterelnök csupán a Bornemissza módosítását fogadja el.

Ezután a javaslatot további vita nélkül, részleteiben is letárgyalták és elfogadták.

(Az új csendőrkörületek.)

Szóll miniszterelnök kérésére most a három új csendőrkörület felállításáról szóló törvényjavaslatot tárgyalják, melyet Fischer Sándor ajánl elfogadásra.

Budóházy azt javasolja, hogy egyik parancsnokságot Nagyszében helyett Marosvásárhelyen állítsák föl.

Szóll Kálmán miniszterelnök rokonszenvvel szól Marosvásárhelyről, de fontos érdekénél fogva Nagyszében helyett Brassót kéri új állomáshelyül.

A javaslatot ebben a formában fogadták el. Holnap a határrendőrségre vonatkozó javaslatot fogja a Ház tárgyalni.

Az aradi román lap sajtópöre.

(Betűszedő, mint vádlott.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 13.

Az első sajtópörben, amely az új bűnvádi perrendtartás értelmében az aradi kir. törvényszék elé került, egy betűszedő volt a vádlott: Dopp Miksa, aki elvállalta a felelősséget az aradi *Tribuna Poporului* című ujság egy közleményeért, amelyért *Triteanu* Lázár, a nagyszébeni román görög keleti szentszék iskolaügyi társelődője tett följelentést az említett lap ellen.

A *Tribuna Poporului* 1900. évi július 22-iki számában közlemény jelent meg ily címmel: *Un netrebun* (Egy sem mirekellő). A cikk egyebek között azt írta *Triteanuról*, hogy „egy tanítónőnek fiatalágát és ártatlanságát kiaknáta, kinek, hogy pénzét is kicsikarhassa, megígérte, hogy nőül veszi”. Majd később: „A nagyreményű ifjút el is távolították a családtól.” Ez alatt a *Mocsonyi*-családot értette, a hol *Triteanu* nevelésködött.

Az aradi román ujságot erre a támadásra valószínűleg az indította, hogy *Triteanu* ösztöndijasa volt *Metianu* János érseknek és nevelője a *Mocsonyi*-családnak, a kik az egyházi ügyekben nincsenek egy párton velük; továbbá, hogy *Triteanu* gyanúsították az az időben *Goldis* József püspök ellen megjelent támadások szerzőségével.

Triteanu sajtópört indított s a vizsgálóbíró előtt a szerzőségeit Dopp Miksa betűszedő vál-

lalta el. Egy ízben visszavonta az erre vonatkozó kijelentését, de utóbb, állítólag *Vatianu* Traján aradi plébános rábeszélésére, ismét átvállalta a felelősséget.

A mai főtárgyaláson a tanács elnöke *Fábián* Lajos kir. ítélőtáblai bíró, tagjai *Köller* János és *Földes* János bírák, jegyzője: *Kovács* József aljegyző. A főmagánvádló képviselőjében *Rozvány* István dr. jeient meg, *Dopp* Miksa védője: *Szucsu* János dr. Tanuként megidézettek: *Russu* *Sirianu* János, a T. Pop. szerkesztője, *Váczán* Traján és *Brenda* Jenő, a lap volt munkatársa, a ki időközben öngyilkossá lett.

Az ítélet kihirdetésére nyitotta meg a zárt tárgyalást *Fábián* elnök. A bíróság *Dopp* Miksát bűnösnek mondta ki a btkv. 258. §-ába ütköző, a 259. §. szerinti minősülő *rágalmazás* vétségében, és a 92. §. alkalmazásával öt tiz napi elzárásra átváltoztatható 100 korona fű. öt napi elzárásra átváltoztatható 50 korona mellékbüntetésre ítélte, egyben a főmagánvádló javára 100 korona költség megfizetésében elmarasztalta; egyben kötelezte a *Tribuna Poporului*-t, hogy az ítéletet, annak jogerőre emelkedése után, a lap élén közzétegye.

Az ítélet ellen *Rozvány* István dr. a 92. §. alkalmazása miatt, *Szucsu* János dr. pedig felmentésért *felbezárást* jelentett.

A csatorna-hálózat és a víz-árak.

Arad, január 13.

III.

Azt vitatják a tévedésben levők, hogy ha kiterjesztenék a csatorna és vízvezeték hálózatát, bekövetkezik az a maximális napi fogyasztás, melynek alapján a szerződés értelmében köteles a vállalat olcsóbban számítani a vizet.

Az erre vonatkozó szám adatok felett ne ugorjunk át egyszerűen, mert éppen ez az a kérdés, melynek következményeivel számolnunk kell.

Az a sokszor emlegetett olcsóbb víz ár bekövetkezik a szerződési feltétel alapján akkor, hogy ha a napi átlagos fogyasztás eléri az 1000 köbmétert. Ehhez ma már közel állunk, mert éppen e miatt tettem indítványt az október havi közgyűlésen, miután a költségvetésünkben látam, hogy a városi, vagy is közcélra használt vizért 14700 koronát fizettünk a múlt évben kedvezményes alapon, e szerint naponként több mint 200 köbméter fogyasztás esik közcélra. Ismerte az egyes magán házak átlagos fogyasztását, a 17.000 lakossal bíró körzetben a még hiányzó 800 köbméter fogyasztás valószínűnek látszik a kiterjesztett hálózatba eső fogyasztók területe. Feltéve, hogy ez a többször emlegetett maximális fogyasztás most már bekövetkezik, az a szerencse érhet bennünket a szerződés értelmében, hogy a mikor a vállalat napi 200 frtot, vagy évi 73.000 frtot vesz be, akkor elenged nekünk 5%-ot. Az a legkedvezőbb eshetőség egyelőre, hogy nem 20, hanem egészen 19 *krajcárig* leszállítják a víz árát a szerződés értelmében.

Mi következik ebből? Az, hogy egy nem kölcsönösen méltányos alakra fektetett szerződésből kifolyólag a vállalat érdeke, anyagi haszna óriási arányban emelkedik a fogyasztó közönség rovására, és a tényleges befektetés arányához képest meg nem érdemelt módon emelkedik jövedelme. De hát legyen, ez meg illelné ötlet a szerződés értelemben.

De hol van az igazság és az arány, ha arra az esetre utalunk, hogy a víz-órak megbízhatatlansága, beigazolt mérések alapján, 14 20, 25, 26 31 és 33%-kal mutatott többet, mint a tényleges fogyasztás? Ilyen körülmények között nem nagy gavalléria 5%-kal kevesebbet fizetni akkor, amidőn a napi bevétel 200 frttól 220 frtig emelkedik.

Én nem sajnálom a bevételt és a megfelelő méltányos hasznát a vállalatnál, de kérdelem, hogy azok, akik még ma sem akarják belátni a rettenetes nagy tévedést ezen szerződés megkötésénél, kiszámították-e már megközelítőleg, hogy mennyire megy egy 60 éves koncesszió

tartama alatt a közönségtől beszédett azon összeg, a mely a tényleges befektetés arányához képest 45, legfeljebb 50 ezer forint évi bevételre jogosult számítani, hogy abból az évi amortizáció, üzembentartás és polgári haszon kikerüljön? Évek szemből ma már 70 ezer forint körül járhat az évi bevétel és emelkedhet pár év alatt 100.000 frton felül, ha a csatorna-hálózatot kiterjesztjük. Kiszámították-e már a kétkedő és mindenáron csatornázni óhajtó felebbezők, hogy az évi vízfogyasztás egyes házakban megfelel a házbérjövdelem annyi %-ának, mint az egyenes adó után kivett 61%-os községi adó? Már most hogy azt egyedül a tulajdonos, vagy külön-külön a lakók fizetik-e, az nem kérdés, de az kérdés, hogy lehet-e, szabad-e háztartásunkban vizért ennyit fizetni? Igazságos-e, hogy ilyen alapon saját termékünket a megbízhatlan óra-rendszer miatt háromszoros áron fizessük? Ezért nem szabad a csatorna-hálózat kiterjesztéséről még beszélni sem addig, míg a vízfogyasztás kérdése igazságosan rendezve nem lesz.

A mint egy újabb megfontolatlan határozattal a csatorna-hálózatot, mielőtt ez a kérdés rendezve nem lesz, kiterjesztjük, az új rajonba eső áldozatokat a ház- és telek-tulajdonosokat egy igazságtalan megterheletésnek tesszük ki. Ezért veszedelmes az a feltevés, hogy az Újtelepen létesítendő csatornázással olcsóbb lesz a víz. Köszönjük azt a szerződésben biztosított 5%-ot, de ilyen körülmények között nem kérünk belőle, nem pedig azért, mert a városban lévő szikviz-gyárosokkal történt eset is azt bizonyítja, hogy a víz-órak nem megbízhatók.

Domonkos Lajos.

TÁVIRATOK.

A szultán vendégei.

Konstantinápoly, január 13. Hir szerint a szultán *Bülow* gróf német birodalmi kancellárnak, a gyémántos *Inthiaz*-rendet adományozta. *Frigyes Vilmos* német trónörökös, *Eitel Frigyes* herceggel március 23-án két napra ideérkezik.

Marokkót nem bolygatják.

Madrid, január 13. Egy tegnap közzétett félhivatalos közlemény azt mondja Marokkót illetőleg, hogy a spanyol kormány nem gondol közbelépésre, vagy Marokkó területének felosztására. Spanyolország nem fogja megváltoztatni állásfoglalását, hanem szervezni és erősíteni szándékozik haderejét.

Zimándy — megőrült.

(Kossuth-szobor az aradi demokratáknak.)

Arad, január 13.

Zimándy páter, a nagy Kossuth-gyalázó újabb munkát ad ki, mely szerinte az „ébredt hangok XIX-ik könyve” s amelylyel persze tovább ébredtetné az ellenszenvet *Kossuth* emléke ellen. Ez a legújabb *Zimándy*-féle támadás 472 oldalos kötetben lát legközelebb napvilágot. A könyv kriminális tartalmából itt közlünk egy aradi vonatkozású szemelvényt, hogy a magyar közönség egészen világosan ítélhesen a fölött: megérett-e már *Zimándy* egészen a tébolyda számára, vagy csak kilenc-tized részben bolondja a Kossuth-gyalázás kultuszának.

A fércmű egyik fejezete: „*Kossuth* Lajos az ifjuság mai gondolkodásában” azt a kárörvendő kijelentését hirdeti a szerzőnek, hogy az ifjuság javarésze, a *Zimándy*-könyvek hatása alatt már szakított a Kossuth-rajongással.

„A magyar ifjuság — ugymond — ítélte és elítélte *Kossuthot* és a hazafiságnak a földi életben örökké tartó eszménye: *Dzébenyi* után indul. Az én hazafias működésemmek ez a legnagyobb jutalma. Sikerült nekem minden sajtóhárom és erőszak dacára az ifjuságot felébreszteni és ezzel nagyobb szolgálattal tettem a hazának, mint azok, akik *Kossuth* nevére esküdvözve, *Kossuthot* bálványozva, *hazudni* tani.

tollak a nemzetet. „Az ifjúságnak ébredése majd felébreszti a nemzetet és eljön a kor, amelynek gazságos ítéllete megsemmisíti, értéktelenné teszi a történetnek azokat a lapjait, melyeken Kossuth Lajost dicsőítették. Még egy végjelennetnek tanui leszünk Kossuth Lajos szobra lelepészésénél. Magyarországon szeretnek ünnepegni, szónokolni, lakomázni. Sok itt a násznagy és a vőfény. Kossuth Lajos szobrának a lelepészése összehozza Tolnát és Baranyát. Lesz vers, dikció, heje huja, ének... S ez lesz a Kossuth-kultusz végső föllobbanása. Színpadi jelenet, semmi egyéb.”

Ezt a Kossuth-szobrot különben Zimándy, aki a kötetében még a nemzet minden nagyobb alakját, így báró Eötvös Józsefet és különösen gróf Batthyányi Kázmért is ráuszítja Kossuthra, — így képzeli el az ő meghibbant agyvelejével.

„Az I. Napoleonnak a párizsi dom des invalides templomában levő síremlék mintájára, amelyben I. Napoleon két legkedveltebb tábornokával együtt nyugszik, rajzoltassék és pedig bizanti stílusban, az aradi és nagy-kőrösi demokrata polgárok számára oly emlékszobor, amely nemcsak Kossuth Lajost, hanem azon két történelmi nagy férfit is, akikkel Kossuth Lajos (Szöllőssy Ferenc „Emlékiratai” szerint) a tizenhárom magyar honvédtábornok kivégeztetésének tapsolva örült: Haynaut és Grünnet is megörökítse. Az emlékszobor közepén álljon a tizenhárom honvédtábornok vértanúságát megtapsoló s e fölött vigyorgó Kossuth alak; jobbról és balról az e vértanúságnak szinte örvendő Haynan és Grünne. Az aradi 13 honvédtábornok kivégeztetésén tapsolva örvendő Kossuth „nagy”! alakja fölött lebegjen, vércse alakjában, a Kossuth okozta forradalom folyamán kiöntött magyar vértől pirosult szürke felhőktől körülveve, a hirhéd Dózsa György izzó vaskoronás allegorikus rémképe. Az ezt jelképező vércse csőrében Dózsa izzó vaskoronája, lába körmei között szalmából, vadtorma, kapadohány leveleiből és csalányból font három koszoru legyen látható. Dózsa izzó vaskoronáját a vércse Kossuth fejére, a nevezett három koszoru egyikét Kossuth lábai elé, másikat Haynana, harmadikat pedig Grünne nek a homlokára helyezze. Az így méltóképen megdicsőített Kossuth Lajos nagy (?) alakja alá e következő allegorikus kép legyen elhelyezendő:

Egy sötét-barna, virgonc majom, fején drágaköves püspöksüveggel. Az allegorikus, infulás majomalak alatt pedig ezen gunyos epigramma legyen olvasható:

„Mint egy ismert főpap, barna,
Virgonc, kedvenc házimajma,
Utánozva házi urát,
Uzorpálta az infulát:
Ép úgy a nagy népámitó
Kossuth Lajos a trónfosztó,
Föltette a szent koronát
S a tükörben nézte magát!”

Igy tervezi Zimándy elvakult dühében a Kossuth-szobrot, hatásos finaléul odairva, hogy: „A törvénybe nem iktatnak Kossuth Lajos, de cselekedeteid fősorolásával kitöröltelek en a nemzet szívéből. Kitöröltelek. Számüztelek.”...

Vajjon szabadlábban jár-e még ez nagy hatalom? És készíti-e már a magyar ifjúság az ő emlék-oszlopát, mely sokkal egyszerűbb lesz, mint Kossuthné, sokkal egyszerűbb, egy egészen egyszerű — akasztófa. S rajta e név: Zimándy.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 17. Lutheránus bál (Fehér Kereszt.) — Aradgaji önkéntes tűzoltókar táncestélye (Gáji iskola.) — A pankotai önkéntes tűzoltókar táncvizalma (Fehér Kereszt.)
Január 24. Az aradi közműves segédmunkások önkéntes szakegyesületének műkedvelői előadással egybekötött táncvizalma (Kass-vendéglő.)
Február 1. Tanítóbál (Polgári fiúiskola.) — A borosjenői ifjúság táncvizalma (Központi szálló.)
Február 2. Az aradi borbély és fodrász ifjúság táncvizalma (Kass vendéglő.)
Február 7. A pankotai polgári jótékony nőegylet táncvizalma (Fehér Kereszt.)
Február 8. A Lloyd-társulat estélye este 9 órakor (Lloyd helyiség.)

(=) A protestáns bal rendezősége ma ülést tartott, melyen a szombati bálra teendő végső készülődéseket beszölte meg a rendezőség. Bemutatták a táncrend mintáját, mely meglepően szép. Elhatározták, hogy a Fehér Kereszt nagytermét, melyben a mulatságot tartják, feldiszi- tik. Azok, kik meghívót nem kaptak, s arra igényt tarthatnak, forduljanak Fejér Gyula fűszerkereskedőhöz.

(=) A tanítók b háza a következő szövegű meghívást bocsátották ki: Az aradi községi tanítónők és tanítók 1903. évi február hó 1 én. vasárnap a polgári fiúiskola dísztermében a tanítói segélyalap javára hangversenyyel egybekötött zártkörű táncmulatságot rendeznek, melyre tisztelettel meghívja a rendezőség. Jegyek ára: számozott ülőhely (I—VII. sor) személyenkint 4 korona; nem számozott ülő és állóhely: 3 korona. A számozott ülőhelyekre szóló jegyek Klein Mór könyvkereskedésében, a nem számozott ülő és állóhelyekre a polgári fiúiskola tanácskozó termében, az összes községi elemi iskolák igazgatóinál, tanítónőinél, tanítóinál és este a pénztárnál kaphatók. A hangverseny pontosan este 8 órakor kezdődik. A meghívó a belépésnél előmutatandó. Tekintettel a jótékony célra, felülfizetéseket köszönettel fogad a rendezőbizottság. A rendezőség kéri a közönséget, legyen szíves a jegyeket előre megváltani.

(=) Borosjenői ifjúsága folyó évi február hó 1-én Borosjenőn, a „Központi Szálloda” nagytermében, felerészben a Borosjenőn építendő izraelita templom, felerészben az ifjúsági kör könyvtára alapja javára, zártkörű táncvizalmat rendez.

Lónyay grófok válása.

(Nyilatkozatok Stefánia környezetéből.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 13.

Feszült érdeklődéssel vártuk ma azokat a táviratokat, melyek a Lónyay grófi pár elválásának demontálásáról, esetleg a rossz hírek megerősítéséről voltak érkezendők.

Az újabb táviratok egyértelműleg konstatálják, hogy úgy Lónyay Elemér gróf, mint Stefánia belga királyi hercegnő Cap Martin közelében együtt vannak s hogy a grófi pár környezetében a válási szándékról mit sem tudnak. E pillanatban tehát — noha több gyanus jel merült föl — ugylátszik, hogy az elválás még sincs annyira küszöbön, mint azt az első hírek vétele után, az egész sajtó megírta.

Stefánia grófnő titkárnöje, nemkülönben felolvasonője nemtelen rágalmaknak, rosszakaratu hazugságnak mondják távirataikban a grófi párról keringő híreket. Igen érdekes egy brüsszeli sürgöny, mely szerint Stefánia ez évi január ötödikén levelet írt nagybátyjának, a flandriai grófnak s ebben tudatja, hogy férje oldalán megtalálta békéjét és nyugalmát. A mi anynyit jelent, hogy Lónyay grófné meg van elégedve sorsával és a válasz eszében sincs.

A magyar nemzet örülne legjobban, ha idefejlődne a váratlanul támadt szenzáció. De ki lát vajjon a jövőbe és ki ismeri a barátainak diskrétan panaszkodó Lónyay gróf titkos gondolatait?...

Mai távirataink egyébként a következők:

A grófi pár együtt van.

Bécs, január 13.

Cap Martin-ből érkezett hírek szerint Lónyay gróf és neje együtt laknak egy Cap Martinhez közel eső villában. A Lónyay gróf eltűnéséről szóló hírt megcáfolják, de azért itt udvari körökben is hiszik, hogy a válás előbb utóbb be fog következni.

Most tudódott ki, hogy a Lónyay-pár két

izben akart már válni; első izben az 1901. év őszén, másodizben a múlt év nyarán. Magát a válási hírt most sem cáfolják, csak konstatálják, hogy a házastársak még együtt vannak.

Budapest, január 13.

A képviselőház folyosóin ma élénken tárgyalták a Lónyay grófi pár válási szándékáról szóló híreket. Egy előkelő kaszinói tag a következőket adta elő:

Lónyay gróf már régtől unja azt a szerepet, a melyet a házasság neki juttatott. A ki mindig a trónörökösne férje volt s nem megfordítva: Stefánia az ő felesége. A kik kérésrel járultak eléjük: azok is a trónörökösnet keresték és soha sem őt, bár a pénzt tőle fogadták el. Szóval titkára és pénztárosa volt a trónörökösnek és soha nem a férje.

Beszélték arról is, hogy a viszony felhontásán Erzsébet főhercegnő, Stefánia leánya munkálkodott a legjobban. A király unokája nem szenvedhette mostoha apját; a vele való találkozást kerülte, sőt anyjához intézett leveleiben soha meg nem emlékezett róla.

A leány imádja az anyját és az anya rajong a leányáért. Es van a trónörökösnek hatalmas pártfogója: a magyar király. Az uralkodónak nem volt szava a házasság ellen, de megérezte, hogy Stefánia nap-nap után hidegül férje iránt. Stefánia egyetlen bécsi látogatásakor sem kerülte el a királyt, aki gyöngéd szeretettel fogadta mindig Rudolf trónörökös volt feleségét, de maga is örült, mikor Stefánia csatlakozott házasságáról ejtett el egy egy szót.

A rangkülönbség.

Más forrásból a következőket jelentik:

Nem titok beavatottak előtt, hogy az utóbbi időben a kinos jelenetek a gróf és neje között mindennaposak voltak. Lónyay Elemér gyakran szemére hányta Stefániának, hogy elhidegült iránta, a régi szerelemből nem maradt semmi.

A viszálykodásnak, amely háromszor rövid időre válást idézett elő a grófi pár között, az eredeti oka az volt, hogy a grófné utazásai közben képtelen nagy fényűzést vitt véghez és pazarul költsékezett. Stefánia vagyont érő holmit vásárolt össze céltalanul és semmiképen sem volt rabirható, hogy fejedelmi passzióiról lemondjon. A grófné egy pillanatra sem akarta elfeledni, hogy ő voltaképpen főhercegnő. Mikor anyja halála után atyja teljesen szakított vele, sőt előbb is, mikor a belga udvartól többé pénzbeli támogatást nem kapott, Stefánia viaszalhatatlan volt. De a legkínosabban hatott reá az, hogy atyja megvonta tőle a királyi fenség címet. Napokig sirt emiatt.

A spai-affér után, amikor tudvalevőleg Lipót király Stefániát elűzte anyja ravatala mellől, a grófné egészen elzárkózott a külvilágtól és férje iránt is rideg volt, pedig a gróf gyöngéden vigasztalta és azon volt, hogy elfeledtesse vele a történeteket. Stefánia azonban még mindig hajthatatlan maradt és még férjével is jobban érezte ezután a köztük levő rangkülönbséget. Ez annyira fájt a grófnak, hogy figyelmeztette nejét a változott viszonyokra, sőt szemrehányást is tett neki. Ekkor a rövid időre helyreállott harmonia végképpen felbomlott közöttük. Az uralkodó család részéről többen megpróbálták a házastársakat kibékíteni. A rokonok, akikhez Stefánia sűrűn ellátogatott, természetesen férje nélkül és akik a grófnét gyakran anyagilag is támogatták, figyelmeztették őt, hogy alkalmazkodjék új helyzetéhez. De ez sem használt. Végre is Lónyay Elemér gróf kijelentette nejének, hogy nem viselheti el azt a méltatlan szerepet, amelyet neki juttat, s a legjobb volna, ha ezután mind a ketten mennének a maguk útján.

Az elidegenedés oly nagy, hogy nem lehet jóvá tenni a megtörténteket.

A megalázott férj.

A mi a grófot illeti, neki mindenről tudomása volt és kezdettől fogva ferde helyzetét ezek a dolgok még elviselhetlenebbé tették. Barátainak sokszor panaszkodott furcsa szerepe miatt. Egy jó emberének egyszer ezt írta:

— Mint attasé, tagja voltam egy kiváló testületnek, s mint ilyen voltam valaki. Most csakugyan semmi más nem vagyok, mint férje a feleségemnek.

Közvetlenül esküvője után a gróf tapintatosan és kiméletesen intette nejét, hogy tulságosan pazarul költsenek, másrésztől figyelmeztette az ő fura szituációjára, mert hiszen az udvarnál még csak észre sem veszik.

— Nekik én csak levegő vagyok — mondogatta.

Stefánia anyja halála óta s különösen a brüsszeli események következtében nagyon ingerlékeny s ideges volt s attól fogva a civódások a grófi pár között még gyakrabban ismétlődtek. Egy ilyen alkalommal a grófné izgatottan vágott vissza férjének:

— Ne feledd, hogy én királyi fenség vagyok!

Az utolsó összekoccanás okát nem ismerik, csak annyit tudnak, hogy Lónyay Elemér gróf levelet hagyott hátra, azután elutazott.

Gróf Lónyay Elemér szerdán olyan hirtelen és sietve utazott el Mentonéból, hogy ott felejtette bőröndjét, amelyről sohasem vált meg. Ez a bőrönd kettős, az összetévesztésig hasonlít ahhoz, amelylyel a néhai Rudolf trónörökös szokott utazni. A megboldogult trónörökös kettős bőröndje most Windischgraetz herceg tulajdona, csak a Rudolf trónörökös monogramját vették le róla.

Beszélik az udvari társaságokban, hogy Stefánia ragaszkodott ahhoz, hogy férje őt királyi fenségnek szólítsa; ő a grófot mindig Elemérnek szólította.

A válasról mit sem tudnak.

Budapest, január 13.

Cap Martin-ből hivatalosan jelentik: Lónyay Elemér gróf nejével együtt az itteni Cannes szállóban lakik. A válasról itt mit sem tudnak.

Bécs, január 13.

A félhivatalos Fremdenblatt távirati kérdészködésére Cap Martin-ből ma este a következő sürgönyt kapta Baselli bárónőtől, Stefánia titkárnőjétől:

A Lónyay grófékra vonatkozó hírek nemtelen rágalmaknál nem egyebek.

Baselli bárónő.

A N. W. Journal jelenti: A Lónyay grófi párról érkező hírek vétele után kötelességünknek tartottuk kompetens helyről információt szerezni be a dolgok állásáról. Stefánia grófné ez idő szerint Cap St. Martinban tartózkodik. Rögön távirati kérdést intéztünk tehát a grófnéhoz, akinek társalkodó- és felolvasónője aláírásával a következő sürgős távirati választ kaptuk:

Cap St. Martin, január 12.

8 óra 45 perc este.

A hír nem igaz; Lónyay gróf itt van; kérem a hazug híreket azonnal de mentálni.

Haas.

Brüsszel-ből táviratozzák: Stefánia grófnő január ötödikén levelet írt ide nagybátyjának, a flandriai grófnak és nejének, a melyben megköszönte hozzávaló jóságú-

kat. Egyben tudatta, hogy Lónyay Elemér gróf oldalán megtalálta békéjét és nyugalalmát.

Bécs, január 13.

A „Wiener Abendblatt“-nak jelentik: Mődunkban van a Lónyay Elemér gróf és neje közt állítólag támadt differenciákról szóló híreszteléseket teljesen alaptalanoknak nyilvánítani. A Lónyay-pár a téli hónapokat Cap Martin-ban, a legjobb egyetértésben tölti.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Ülés a kereskedők körében. Az Aradi Kereskedők Köre népes ülést tartott ma este, Tedeschi Viktor elnöke alatt. A gyűlés jelentésekkel kezdődött; az elnök jelentette, hogy a körnek a kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak nyugdíja ügyében intézett kérvényét a képviselőház a kereskedelmi miniszternek adta ki, a ki a Ház előtt kijelentette, hogy a nyugdíj-kérdéssel foglalkozni óhajt. A kör megkeresésére az aradi kereskedelmi és iparkamara elhatározta, hogy följratot intéz a miniszterhez a csődítómegelőadások korlátozása érdekében. Majd tudomásul vették a legutóbb tartott Szilveszter-estély beszámolóját, s tervbe vették, hogy február hó folyamán hasonló jellegű estélyt rendeznek. Fontos határozata volt a választmánynak, a melylyel, maróthi Fürst Bertalan levelével kapcsolatosan elhatározta, hogy az állásközvetítés országos rendezése ügyében nagyszabású értekezletet tart, a melylyel Fürst Bertalanon kívül meghívja az állásközvetítéssel foglalkozó kereskedelmi egyesületeket és képviseltetésre fölkéri a kereskedelmi minisztert. Ez irányban átiratot intéz a kör Fürst Bertalanhoz. Az új polgári perrendtartás 34. §-a ügyében, a budapesti kereskedelmi és iparkamara által e hó 18-ára összehívott országos értekezleten a kör képviselőitára Tedeschi Viktort kérte föl a választmány. Egyéb jelentések után a választmány 21 új tagot vett föl.

A félmillió nyomában.

(Kecskeméthy Győző new-yorki címe.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 13.

Ujból híre jött a főváros félmillió sikkasztójának. Ismét Amerikában látták s a ki fölismerte, egy volt szolgabíró, napokig együtt lakott vele Newyorkban. A lakása pontos címét is megírta s ha igaz, a mit Kecskeméthy Győzőről újságol, akkor kétségtelen, hogy a sikkasztó nem kerül el a sorsát. Kézre kerül, bármily ügyesen siklott is ki eddig a nyomozó hatóságok karmai közül.

A legújabb hír ez:

Szaplonczay János, a szolyvai járás szolgabírája négy hónappal ezelőtt lemondott állásáról, s Amerikába vitorlázott, a hol művészi cimbalomjátékával akart dicsőséget és még több pénzt aratni. Október huszonhetedikén ért Szaplonczay Newyorkba s még aznap hosszabb levélben számolt be utjáról egyik beregmezei barátjának. Ezt írta benne a többi között.

— A Moltke gőzösön jöttem az ujvilágba. A hajón a magyarok közt megismerkedtem Makray Jenő okleveles mérnökkel, a ki azért jött Newyorkba, hogy tanulmányait az itteni technikákon folytassa. Igen intelligens és vagyonos fiú, a konzulnak ismerőse (állítólag) s több összeköttetése van a városban. Meggyőződtem puritán jelleméről, sokat érintkeztem vele a most lakótársak vagyunk a város harmadik utcájának huszonnyolcadik számú házában, az első emeleten levő bérszobában.

Három héttel ezelőtt Bay Gábor szolyvai szolgabírónak írt Szaplonczay. Ismét megemlékezett Makray Jenőről, az állítólagos mérnökről, de most már kevésbé bizott benne. Gyánusan viselkedik, tartózkodó, a technikára el se

jár, pénzt sehonnan nem kap és mégis feltűnően költsenek. Szaplonczay már ebben a levélben gyanítja, hogy a lakótársa nem Makray Jenő és nem mérnök, hanem Kecskeméthy Győző, Budapest félmillió sikkasztója. Egy csoportképben Szaplonczay harmadmagával levétette magát. Köztük van Makray is. A képet a cimbalmos szolgabíró egy másik szolyvai barátjának már előzőleg elküldötte s most arra kérte Bayt, hogy hasonlítsa össze Makray képét Kecskeméthy Győző arcképével. Makray lényeg feltűnően hasonlít Kecskeméthy Győzőre.

A budapesti rendőrség Szaplonczay fölfedezését megsürgönyezte a newyorki magyaroszlák főkonzulnak és annak a magán detektív-vállalatnak, a melyet Kecskeméthy üldözésével megbízott s ha Szaplonczay nem tévedett, kétségtelen, hogy Kecskeméthy Győzőt már a legközelebbi napokban elfogják.

Boszorkánypör a bíróság előtt.

(Az Ördögűző nő.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítője. —

Arad, január 13.

A középkerba illő boszorkánypört tárgyalta ma a paksi járásbíró. A tárgyalásra került história a középkort idézi vissza s érthetetlen, miképen történhetett meg manapság, a világosság korszakában.

Schukkert András jómódu földműves, meg a veje, Szalai István mészárosmester a szereplői a boszorkánypörnek, melyben a vő volt a felperes. Apósa ellen becsületsértés miatt indított pert, mert ez őt képtelen rémhistóriába keverte.

Schukkert évek óta betegeskedik s úgy benne, mint feleségében megrögzött az a gondolat, hogy valaki megrontotta őt. Elhívták a bíróságot faddi ördögűzőt, hogy mondja meg, ki a megrontója.

Az ördögűző meg is jelent és rejtelmes hókusz-pókuszok között kijelentette, hogy megidézi Schukkert megrontóját. Éppen ekkor lépett a szobába Szalai István, a beteg veje, mintha csak az idézésre jelent volna meg. Schukkert meg volt győződve róla, hogy tényleg az idézés hozta oda és így betegségének okozója a veje.

Szalai erre elülték a háztól s leányukat arra kényszerítették, hogy hagyja el a férjét. Szalai üldözötése ezzel nem ért véget. Az egész környéken elterjedt a hír, hogy ördögös módon megrontotta az apósát s emiatt nem mehet az emberek közé. Mindenütt gyanakodva néznek rá, szóba se állanak vele, munkát pedig nem adnak neki.

Ezért apósát becsületsértésért beperelte s ma volt az ügyben a tárgyalás a paksi járásbíró előtt.

A tárgyaláson Schukkert a faddi ördögűző hatása alatt, valóságos rémmeséssel állott elő.

— A multkor — mondta — mikor az ágyban feküdtem, az ajtó magától kinyílt s azon bejött egy nagy fekete kutya. Felugrottam, hogy a seprővel megússem, de a kutya eltűnt. Mikor lefeküdtem, újból megjelent és reám nevetett. Egyszer a fali óra ketyegés ezt mondta: Meg vagy rontva. Megrontott a vő.

Schukkert mindenre kész volt letenni az esküt.

A bíróság, több tanu kihallgatása után, Schukkertet és a feleségét becsületsértésben büntetésnek mondta ki.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Délután: Kendi Margit, szimf. Ifjúsági előadás. Este: Hoffmann meséi, opera. Szoyer Ilonka vendégfelléptével. (Bérlatszűnet.)

Csütörtök: Angot, operette. Szoyer Ilonka vendég-felléptével. (Páratlan bérlét.)

* **A nyári színház bére.** A holnap városi közgyűlés fogja tárgyalni Zilahy Gyula szinigazgatónak a nyári színház bér elengedésére vonatkozó kérelmét. A tanács a kérelmet a következő tartalommal javaslatot terjeszti a közgyűlés elé: Az eddig már esedékessé vált, valamint a folyó évben lejáró bérösszegek lefizetésére adassék a szinigazgatónak halasztás 1903. október 1-ig. Az idei bérösszeg a folyó évi költségvetésbe már fölvéve lévén, a tanács annak elengedését nem javasolja. A következő 1904. és 1905. évekre vonatkozólag a tanács azt ajánlja a közgyűlésnek, hogy mentse fel Zilahy Gyulát a szerződés azon pontjától, mely a nyári színházban való játszásra kötelezi, de ennek ellenében köteles a szinigazgató tűrni már most, az 1903-ik év nyarán azt, hogy Aradon népének, orfeum társulatok, stb. előadást tarthassanak. — A tanács javaslata alkalmas a jelenlegi színházi válság megoldására, a jövőre nézve pedig opportunusan intézkedik: fölmenti a szinigazgatót a nyári előadások kötelezettsége alól, nem zárja ki azonban azt, hogy ha majd annak idején úgy látja jobbnak, mégis tarthasson az arénában előadásokat.

* **A böregér.** A tegnapi előadást Szoyer Ilonka vendégszereplésével ma megismételték. A színház az utolsó helyig megtelt közönséggel s ez egész este ki nem fogyott az elismerő tapsokból, melyek tekintélyes része természetesen a vendégművésznőnek szólt. Az előadás méltón illeszkedett a vendégszereplés ünnepies hangulatához, gördülékeny és összefüggő volt.

* **Szoyer Ilonka** a megállapított három vendégfellépését még egygyel megtoldotta. Zilahy igazgató táviratilag kérte Mader Raoul kir. operai igazgatót, hogy Szoyer szabadságát egy napal meghosszabbítsa; az opera-igazgató a kért szabadságot szívesen táviratilag meg is adta. A kiváló művész eszerint csütörtökön Angot-ban fog fellépni. Ez operett teljesen új kiállításban, új kosztümökben kerül előadásra.

* **Ifjúsági előadás.** Holnap, szerdán délután ismét ifjúsági előadás lesz, mely alkalommal Bartók Lajos emlékeztetésére hódol a szinistársulat. Az előadás megkezdése előtt Kara Győző gymnasiumi tanár fog megemlékezni az oly korán elhunyt költőről és méltatni fogja az előadásra kifizetett Kendi Margit történelmi drámát. A jegyek holnap reggel 9 óráig kiválhatók a színházi titkári irodában.

* **Alden Iza hangversenye.** Alden Iza, a pozsonyi színház drámai énekesnője, az aradi színház kiváló művésznője, a mint jeleztük, e hó 18-án délután, a Fehér Keresztben tartja hangversenyét. Régebb és újabb klasszikus operákból fog énekelni, Faix Jaques-né urnő zongorkísérete mellett. A hangversenyre jegyek előjegyezhetők ifj. Klein Klein Mór üzletében.

* **Botrány Mór az aradi színházban.** A mialatt az Aradi Nemzeti Színház feje nehéz gondokban fáj, Bácskában kedélyes módon foglalkoznak az aradi színházzal. Az aradi színház igazgatósága ugyanis egy szabadkai szerző drámáját tervezte előadásra. A szerzőnek ugyán ellenségei vannak, s mi kivülágik egy szabadkai újságnak alább reprodukált, klasszikus színházi hírből. Megjelent ez pedig a következőképpen:

Botrány Mór főgenerális Passepartout, aki régebbi idő óta foglalkozik irással, Botrány Mór főgenerális címmel 3 felvonásos bohózatot ír, mely a farsangon az Aradi Nemzeti Színházban kerül bemutatásra. A bohózat hőse Botrány Mór, a zenei plagizátorok táborának főgenerálisa, a kinek tánti Akos nevű iródeákja van, a kinek az a rögzése, hogy ő szinműri. A bohózatot szerelem is tarkítja. A hős ugyanis szerelemes — egy operettbe, melyet más írt és az iródeákja

egy — fenyőszámba. Az epizód-alakok pedig annyira mulatságosak, hogy az igazgató lehozhatja Budapestre a mentőket, mert nem lehetetlen, hogy egy pár szinistársulatot belebolondul a kacagásba. Az áldozatkész direktor a kiállításra nagy súlyt fektet. A legfőbb lesz a fenyőszál, melyből a darab végén elősiető ácsok nyílt színen gyufákat fognak faragni.

A hír persze csak a szabadkaiak előtt lehet egészen érthető; nekünk egy kissé homályos. Valamit azonban mégis megértünk. A darab, amelyről szó volt: *Battyán generális*; ebből lett a szabadkai újság hamoros cikkében a „Botrány Mór főgenerális.“ A szerzője: *Szibenburger* Károly szabadkai főgymnasiumi tanár és az ottani szinügyi bizottság elnöke. A nevezetessége többek között az, hogy Herceg Ferenc Ocskay brigadérosát annak idején kurucul ledorongolta. Ugy látszik, a Battyán generállal Herceg Ferencnek akarta megmutatni, hogy mint kell egy kuruc darabot megírni. A Battyán generális különben Zilahy társulata *Gyulán* eljátszotta, de Aradon, a mint halljuk, nem adják elő. Ilyesformán alaptalan a szabadkai újság azon híre, hogy „Botrány Mór főgenerális“ az aradi színházban farsangolai fog.

* **Egy szinigazgató lemondása.** Halasi Béla, a besztecerbányai színház igazgatója, lemondott az igazgatásról. A szinistársulat konzorciummá alakult, s mint ilyen vezetni tovább a színházat

Egy hirdetési tábla.

Arad, január 13.

Sármezey Endre ur, az Arad-Csanádi vasútak főmérnöke a mai napon a következő levelet intézte hozzánk:

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Becsés lapjának valóban feltűnést keltő és dicséretre érdemes csinos hirdető táblájának feltűnő helyén egy felírás olvasható, amelyen a mű állítólagos tervezője és készítője van megnevezve.

Ezen felírás szövegezésében, alighanem a tulbuzgó címfestő részéről, tévedés történt, amit Steiner József kartárs ur érdekében helyreigazítandónak vélek.

Valószínű, hogy Steiner kartárs ur figyelmét elkerülte ezen felirati táblácska téves szövege, mert én őt olyan műépítésznek ismerem, aki idegen tollakkal nem szokott és nem kíván ékeskedni. Miután pedig a szép hirdető tábla egész lényegét, az eszme megtestesítője és kifejezője, a tábla fölé helyezett alak képezi; miután ezen alakot évekkel ezelőtt Ottó Wagner kiváló bécsi műépítész tervezte és a Bécsben, a Magdalenen Strasse 6. sz. házon, mint sarokdisz hirdeti Ottó Wagner genialitását; miután ezen valóban sikerült alkotás a Bécsben megjelenő „Architekt“ című építészeti szaklap 1900. évi VI. ik évfolyamának I. sz. füzetében igen jó reprodukcióban megtalálható: lehetetlennek tartom azt, hogy Steiner kartárs ur tudtával és beleegyezésével került volna a hirdető táblára ezen felirat, hogy „Tervezte Steiner József műépítész“.

Tisztelettel kérem a t. szerkesztő urat, sziveskedjék ezen helyreigazítást Steiner ur érdekében b. lapjában közzétenni és a helytelen szövegű táblácskát a hirdető táblán kicseréltetni, nehogy a szaktársaknak továbbra is alkalom nyujtassék arra, hogy Steiner urat idegen tollakkal való ékeskedés vádjával illessék.

Tisztelettel
Sármezey Endre.

A fenti levél vétele után kérdést intéztünk az ügy miben letére vonatkozólag Steiner József műépítész urhoz, a hirdetési tábla tervezőjéhez, ki Sármezey Endre urhoz címezve, a következő sorokat teszi közzé:

Tisztelt Uram!

Napok óta hallok én már erről a dologról; mivel azonban ez a vád ismét azoktól indult ki, kiknek érdekében áll ellenem egy elkéseredett hajszát folytatni, nem reflektáltam reá. Örvendek, hogy az Ön előkelő neve kapcsán alkalmam van a következő magyarázattal szolgálni:

A szóban lévő hirdetési táblán szereplő és a „reklámot“ személyesítő női alakot Wagner építész tanár csakugyan alkalmazta a Magdalenen-Strasse 6-ik számú 3 emeletes házon, de nem táblával kapcsolatban, hanem mint attika végeződést. Magát a szobrot azonban nem Wagner építész, hanem Schimkovitz szobrász tervezte, mint az a citált folyóiratban is olvasható.

Midőn az „Aradi Közlöny“ felkért a hirdetési tábla megtervezésére, két motívumot akartam a tervezetbe belevinni: a reklám megtestesítését és a sajtó megközelíthetlenségét; természetesen a rendelkezésre álló szerény eszközök figyelembe vételével.

Az egyik eszmét a liliummal igyekeztem kifejezésre juttatni, a másikat pedig az által, ha egy kiabáló alakot helyezek el a táblán. A liliumot megtaláltam a természetben; a reklám nemtőjére azonban sem a természetben, sem az antik szobrok között nem találtam példát. Ekkor került előm a Schimkovitz szobrász által tervezett és Wagner építész által alkalmazott alak egy kis léptékű rajza. Minden gondolkodás nélkül használtam fel azt szerény tervezésem keretében, mint felhasználták mindenkor a leghíresebb műépítészek a szobrászat termékeit, mint felhasználtam volna az antik Merkur fejet, ha a kereskedelmet akartam volna személyesíteni, vagy a Meduza fejet, ha a rágalmat akartam volna jelképezni. Ha a testvér művészetek felhasználása — plane így más alakban — plagium volna, akkor minden valamire való építész, lépten-nyomon plagiumot követne el. És plagium volna a Czigler műegyetemi tanár tervezte Józsefvárosi takerékpártár tetején álló antik Merkur alak; plagium volna az igazságügy palotán Hausmann tanár által alkalmazott Themis istenasszony motívuma, és plagium volna az akantuszi oszlop fejezet, mert azt is szobrász tervezte.

Mi sem lett volna könnyebb, mint az alak szájába egy tárogatót adni és máris más lett volna az. De én éppen a felhasznált alakban találtam meg, a mit kerestem: a reklám megszemélyesítőjét és ezért csak a testhajását változtattam meg, a szükséghez képest.

Ezek után rátérek a névtáblácskára. Bár ma igen sokan, így Jámbor és Bálint híres műépítészek is, kiszokták tenni nevüket alkotásaikra s azt bár helyesnek ismerem el, nem követem, a mit igen tisztelt Uram abból is láthat, hogy eddigi, talán nagyobb jelentőségű és jobban sikerült tervezeteimre — itt csak a megyeházakat említem fel — sem irattam reá nevemet, még kevésbbé lehetett tehát ez céloim ennél az összesen alig 240 koronába került táblánál, melynek tervezéséért díjazást nem kértem. Azonban beláttam, hogy az a fiatal iparos, ki a táblát nagy szorgalommal készítette, hasznát láthatja annak, ha nevét reá kiteszi és én azt megakadályozni nem akartam, de különben is sokkal kisebb jelentőségűnek tartottam az egészet, semhogy én vele büszkélkedjem.

Igen sokat adok az Ön véleményére és nagyon sajnálnám, ha azt hinné, hogy az „Aradi Közlöny“ táblája nekem akar reklám

lenni. Nem, az csak a kishirdetések céljait szolgálja.

rogadja igen tisztelt Uram még egyszer köszönetemet, hogy a fentiek elmondására nekem alkalmat nyújtott s vagyok tisztelő híve

Steiner József,
műépítész.

TANÜGY.

(—) Óvónői kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi min. miniszter *Hudák Irma* okleveles óvónőt a *tornyai* állami óvodához óvónővé kinevezte.

Zendülés egy bank ellen.

(A betevők ijedelmé.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 13.

Egy régi vidéki pénzintézet, a *Pápai Takarékpénztár* furcsa bajba került ma. A betevői megrohanták s pénzüket kivették, még pedig olyan vehemenciával, hogy valóságos zendülést rendeztek.

Az intézet harminc év óta áll fenn és teljesen rendben zárta le a legutóbbi esztendőt. A nyugodt hangulatot azután váratlanul zavarta meg a mai esemény. A takarékpénztár tisztviselői arra a meglepetésre ébredtek, hogy a bank épülete előtt óriási csődület van. A vidékről besereglett lakosság gyülekezett. egybe és hangosan követelte az intézetnél elhelyezett betéteit.

A rendőrségnek kellett közbelépnie, hogy a népet az épület megostromolásától visszaverje. Mikor a rend némileg helyreállt, az embereket csoportonként bebocsátották s a főpénztárnál mindenkinek kifizették betétjét.

Az ügyben megindult a nyomozat, hogy vajjon mi vihette a betevőket harcias fellépésükre. Csakhamar rá is jöttek a rejtély nyitjára. Rosszakaratu emberek azt híresztelték a környéken, hogy a bank igazgatója megszökött s az intézet pénzét magával vitte.

A híresztelést megcáfolták, s miután a kifizetéseket haladék nélkül teljesíthették, estig a közönség megnyugodott. A betevők egy része még ma visszavitte pénzét.

Az eddig ismeretlen rosszakaratu híresztelők ellen megtették a feljelentést.

A Sulkovsky-gondnokság újabb fordulata.

(Tagányi Sándor dr. reál-gondnok.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 13.

Sulkovsky herceg gondnoksági ügye, mely évek óta huzódik, s amelyről annyi szó esett már, most végre teljesen nyugodt mederbe terelődött, azzal, hogy a magyarországi birtokokra reál-gondnokot neveztek ki a gyámok mellé. A reál-gondnok *Tagányi Sándor dr. ügyvéd*, a herceg veje lett.

A bonni gyámhatóság a külföldi hercegi birtokokra nézve, a porosz törvények értelmében, a reál-gondnokságot még 1902. évben elrendelte, míg a magyarországi birtokokra ezen reál-gondnokság költségkímélés szempontjából eddig nem rendeltetett el.

A múlt év közepén a gyámhatóság a magyarországi birtokokra nézve szintén elakarta rendelni a reál-gondnokságot, és e célból az illetékes egyéneknek megkérdezte a gondnok személyét illetőleg. Ezen vélemények most már mindenfelől beérkeztek és az irányadó tényezők *Tagányi Sándor dr. személyében* állapodtak meg.

A dolog immár végleg dülőre jutván, a bonni gyámhatóság kiküldöttei az általános leltározás megejtésére a legközelebb Aradra érkeznek.

Mint ismeretes, Sulkovsky hercegnek három gyámja van: *Tagányi István* és *Unterrichter Lothár* báró dragonyos ezredes főgyámok és *Hellekessel dr. ellengyám*. A reál-gondnok kirendelése Magyarországon ismeretlen, de Sulkovsky herceg bonni illetőségű lévén, az ottani törvények értelmében, a gyámhatóság kinevezte a reál-gondnokot, akinek félig-meddig a jószágkormányzóval megegyező hivatása van. A reál-gondnok az adminisztrációt könnyebbé teszi, s a gyámoknak válláról sok terhet vesz le.

Sulkovsky herceg Sziléziában lévő bilitzi hitbizományának *Unterrichter Lothár báró* a reál-gondnoka.

Aradi Közlöny.

Január elsejével új előfizetést nyitottunk az Aradi Közlönyre.

Ugy érezzük, hogy hangzatos előfizetési felhívásra nincs szükségünk. A vidék legnagyobb, legértelmesebb napilapját adjuk az olvasó kezébe, mert célunk az, hogy kimerítő gazdag hirteliséggel, lapunk szellemi részének előkelő színvonalával, fölöslegessé tegyük a vidéken a fővárosi lapokat.

Az Aradi Közlöny, függetlenségének teljes tudatában, a törhetlen, tiszta szabadelvűség, a nyílt szókimondás és a demokrácia fegyverével fog harcolni a jövőben is az igazságért és a közjóért.

Zászlónkon ez a jelszó áll: Mindent a közönség érdekében!

Az ARADI KÖZLÖNY előfizetési ára:

HELYBEN	VIDÉKEN
házhoz hordva:	postán küldve:
Egy évre 24.—	Egy évre 28.—
Fél évre 12.—	Fél évre 14.—
Negyed évre 6.—	Negyed évre 7.—
Egy óra 2.—	Egy óra 2.40

HIREK.

— A Mangra-párt titkos jelöltje. Az aradi *Tribuna Poporului* mai számában ír arról, hogy ki lesz az ő jelöltjük, Hamsea ellenjeitje. Azt írja, hogy ők nem fogják a választás napjáig a maguk jelöltjének nevet elárulni, nehogy úgy járjanak, mint az első választás alkalmával, amikor Mangrára a választás előtt kigyótbékát kiáltottak. Mi — mondja a Mangra-párt szócsöve — csak a templomban fogjuk elárulni, hogy ki a mi jelöltünk. A patetikus hangon írt közleményt pedig ezzel fejezi be: „A mi jelöltünk az, aki Isten nevében jönni fog!”

A Tribunisták, ha titkolják a maguk jelöltjének nevet, megtehetik. Csak abban helytelen a következtetésük, hogy ezt a Mangra esetén okulva teszik. Mert ha Mangra jelöltségét az utolsó másodpercig titkolják is, megválasztása után a magyar sajtó épp úgy felemelte volna ellene szavát és csak azon módon járt volna a megerősítés dolgában, mint a hogy így is megesett. És ugyanígy fog járni a Mangra-párt titkos jelöltje, akárki legyen az, ha a magyar állameszme szuverenitásának szempontjából ugyanegy mértékre esik Mangrával. Ha Isten nevében jön, Isten hírével fog menni.

— A város közgyűlése. Holnap, szerdán délután tartja meg Aradváros törvényhatósága január havi rendes közgyűlését. A közgyűlésen *Urban Iván* főispán fog elnökölni, a polgármes-

tert pedig, aki betegen fekszik, *Varyassy Lajos* helyettes-polgármester fogja helyettesíteni. A közgyűlésnek több fontos tárgya lesz, így a nyári színház-bér elengedésének kérdése, állásfoglalás az iskolaszéki utasítás ellen, a görög katólikus templom ügye és a belügyminiszternek az aradi Kossuth-szobornak megszavazott adományra vonatkozó döntése.

— A belügyminiszter és az aradi Kossuth-szobor. A város harmincezer koronás adományára vonatkozólag, amelyet a törvényhatóság az aradi Kossuth-szobor céljaira megszavazott, tudvalevőleg úgy határozott a belügyminiszter, hogy az összeg ne tíz év alatt háromezer koronás részletekben fizetessék ki. A miniszternek ez a döntése csupa jóakarattal azt célozza, hogy a város pótdólya a megosztott kiadás folytán alábbszáljon. Miután azonban a törlesztési összeg apasztása, illetőleg a törlesztési évek számának szaporítása a pótdó egy százaléknak is csak ötödrészt képezi, a tanács azt javasolja a közgyűlésnek, hogy írjon fel a miniszterhez a közgyűlési határozat feltételeinek változatlanul hagyása érdekében. A kérelem indokál szolgál még az is, hogy a háromezer koronás részlet már a költségvetésbe felvéve van, s hogy a harminc év alatt való törlesztés késleltetné a szobor felállítását.

— Görög-keletiek ujéve. A görög-orosz naptár szerint a görög-katólikusok és görög-keletiek ujévének első napja a Gergely-naptár szerint január 14-re esik. Az ó-hitűeknek tehát holnap, szerdán van ujévük, melyen a Tökölytéri görög-keleti román, a Deák Ferenc-utcai görög katólikus és a Kelemen-téri szerb templomban istentiszteletet tartanak.

— Halálozás. Özv. báró *Mattenloitt* Frigyesné szül. *Berchtold Henriette* grófné meghalt Sajó-Udvarhelyen, Doboka megyében. Holttestét csütörtökön, beszenteselés után Aradra szállítják és aradi temetőben levő családi sírboltban fogják örök nyugalomra helyezni. A nemes szívé főúrinót sok tisztelője, barátja és rokona mellett egyetlen leánya, br. *Appel Jenőné* és két unokája siratja. A temetésre *Vásárhelyi Béla* főrendiházi tag ma reggel Aradról Sajó-Udvarhelyre utazott.

— A szász herceg királyunknál. *Bécsből* táviratozzák lapunknak: *János György* szász herceg ma reggel Drezdából ideérkezett, hogy a királynak köszönetet mondjon azért, hogy kinevezte a 11. gyalogezred tulajdonosává. A herceg kérelmére nem volt hivatalos fogadás. Udvozlására csupán *Resz* gróf szász követ, *Heynitz* attasé és a herceg mellé kirendelt díszszolgálat jelent meg a pályaudvaron. Az udvozlás után a herceg az osztrák-magyar ezredének egyenruhájában a Burgba hajtatott. A Bolárialépcsőn várta a herceget a király szász ezredének egyenruhájában, továbbá *Lichtenstein* herceg első főudvarmestere és *Choloniewski* gróf főszertartásmester. A király melegen udvozlolta a herceget, azután lakosztályába kísérte és néhány percig ott maradt. A király délielőtt külön kihallgatáson fogadta a szász herceget. Nemsokára azután ő feléje viszonzta a herceg látogatását. Délben a herceg meglátogatta az itt időző főhercegeket. Este ő felségénél ebéd volt, azután a király vendégével meglátogatta az udvari színházat.

— Két betegről. *Kassáról* jelentik: *Bubics* Zsigmond megyés püspök állapotában javulás állott be. Az egészségének hanyatlásáról szóló hírek tulzottak. *Bécsből* táviratozzák: *Thallóczy* Lajosnak, a közös pénzügyminiszterium osztályfőnökének állapota, amint örömmel értesülünk, folyton javul. A jeles historikus hogyléte iránt állandóan igen sokan érdeklődnek.

— A megyés püspök állapota. *Telbiss* Károly dr. kir. tanácsos, temesvári polgármester meglátogatta az Abbáziában üdülő *Dessewffy* Sándor megyés püspököt. A polgármester örövendes híreket hozott haza a püspök egész-

ségi állapota felől. Az egyházfejedelem egészsége ugyanis immár teljesen helyreállott; naponként hosszabb sétákat tesz és kitűnő színben van. A polgármester látogatásának nagyon megörült és melegen érdeklődött székvárosa közügyei iránt. A püspök az egész telet Abbáziában szándékozik tölteni és tavasszal tér vissza Temesvárra.

— **A szász trónörökösné.** Salzburg-ból táviratozzák: Valótlan néhány lapnak az a híre, mintha a szász trónörökösné tegnap inkognitó ideutazott volna. Azonban feltétlenül megbízható forrásból jelentik, hogy a tárgyalások a trónörökösné és a bécsi udvar között odáig jutottak, hogy a trónörökösnének Ausztriába való visszatérése már csak napok kérdése. A trónörökösné ugyanis már kijelentette, hogy tekintettel áldott állapotára, hajlandó visszatérni Ausztriába és most még csak egyes mellékérdések elintézését várják, mire azonnal elutazik Genfből.

— **A csálai út.** A csálai erdőn keresztül vezető bodrogi-ut kiépítését megakasztotta a földmívelésügyi miniszter, aki az utfenntartáshoz tíz éven túl csak addig hajlandó hozzájárulni, míg a csálai szőlőtelep ilyen minőségében fennáll. A tanács ennek dacára azt javasolja a holnapi közgyűlésnek, hogy a város építtesse ki a csálai utat, miután annak jelenlegi használatlan állapota érzékenyen befolyásolja Arad forgalmát.

— **A közigazgatásból.** Aradmegye közigazgatási bizottsága holnap, szerdán tartja rendes havi ülését, melyet e hó 7-én a gör. kel. ünnep miatt elhalasztottak.

— **Schreyer Harry Amerikában.** Az aradi zene-konzervatóriumnak volt igazgatója, a nyugtalan vérű Schreyer Harry, most az új világból: New York-ból ad magáról életjeleit. Másodszor van már odakünn; mielőtt Aradon a konzervatóriumot alapította, már hosszabb időt töltött a yankeek között s így most nem érzi idegenül magát. Ujévkor levelező lapot írt Keppich Zsigmond aradi papirkereskedőhöz, a melyben azt írja, hogy Amerikában igen jól megy a sorsa: New Yorkban színházi írodája van, amely szép jövedelmet hajt. Üdvözlí — írja, — összes aradi ismerőseit, a kiket rövid időn belül föl fog keresni. Leányai Stuttgartban vannak és hangversenyeket tartanak.

— **Ingyen-kenyér.** A mai nap két adományt kaptunk. Ligeti Károly főgimnáziumi 6-ik oszt. tanuló nyolc koronát gyűjtött, Petronelly Árpád Világosról 1 koronát küldött be hozzánk. Glück Károly ivén Weisz Dávid adományozott újabban öt koronát. A mai adományokkal az Aradi Közlöny ingyen-kenyér alapja a következő:

	korona
Ligeti Károly gyűjtése...	8.—
Petronelly Árpád (Világos) ...	1.—
Összesen:	9.—
Legutóbbi kimutatásunk:	2724.78
Eddigi gyűjtésünk összege:	2733.78

Ligeti Károly gimn. VI. oszt. tanuló gyűjtőívén adakoztak: Langfelder Mór 5 kor., egy gyűjtő 20 fillér, F. A., Seh M. 10—10 fillér, Fül L., Fülöp Győzőke, L. A. 20—20 fillér, Weinberger D. né, Kis Kohn 50—50 fillér, Sifinczka adománya, B. u. é. k. megváltás címén 20—20 fillér, Pécskai suviksz 60 fillér. Összesen 8 korona.

— **Szabályrendelet a kasszirnról.** Aradváros iktató-hivatalához ma átirat érkezett Zombor város tanácsától, melyben ez a kávéházi kasszirnról vonatkozó szabályrendeletet kéri, hogy ennek a mintájára készítsék el a zombori szabályrendeletet is. A kapitányi hivatal a kért

szabályrendeletből egy példányt megküldött a zombori tanácsnak.

— **Az aradi ügyvédi kamara közzé teszi,** hogy dr. Povácsy Máté ügyvédet, Békés-Csaba székbellyel, az ügyvédek lajstromába felvette.

— **A bécsi zsidó hitközség és a szegedi főrabbi.** A bécsi zsidó hitközség, mely Európában a legnagyobb hitközség, a megüresült főrabbi állásra a tudományosságáról külföldön is híres Löw Immanuel dr. szegedi főrabbit hívta meg. A szegedi főrabbi azonban kijelentette, hogy magyar ember létére nem hagyhatja el hazáját, melyhez annyi drága kötelék fűzi, nem hagyhatja el a sokkal tekintélyesebb és nagyobb javadalmazású bécsi főrabbiágért sem. A szegedi zsidó hitközség ma délután lélekemelő díszgyűlésen méltányolta a főrabbi nemes elhatározását. Az első gyűlés volt ez, melyet az újonnan épült hitközségi épület dísztermében tartottak meg. A gyűlésen Rósa Izso dr. elnök költ, akinek megnyitó beszéde után Lichtenberg Mór vezetése alatt küldöttség ment Löw Immanuel dr. főrabbiért, akit nagy óvációval fogadtak. Rósa dr. elnök üdvözlő beszéde után Löw dr. főrabbi kijelentette, hogy családja érdekében sem tudta magát elhatározni, hogy magyar honosságát föladja és kitepje magát Szeged kebeléből, ahova annyi drága tradíció fűzi. E hazának akar tovább is szolgálni. Kulinyi Zsigmond mondott ezután megragadó beszéde, melyben a hitközség képviselőtestületének háláját tolmácsolta a főrabbinak szép elhatározásáért.

— **Szerencsétlenség a bálon.** Különös baleset történt tegnap éjjel a debreceni nőegylet bálján. Két fiatal gazdász pezsgőzött egy páholyban s ahelyett, hogy a teli pezsgős-palackokat a hűtőbe tették volna, a páholy szélére helyezték. Az egyik gazdász, aki már jócskán bevett a pezsgőből, ügyetlen kézmozdulattal lelékelt egy pezsgőspalackot és a súlyos teli palack a második emeletről lezuhant a terembe és szerencsétlenségre egy éppen arra keringő hölgy, Turai Margit fejére esett. A fiatal hölgy, egy gazdag földbirtokos egyetlen leánya éles sikoltással és vértől borítva ájultan esett össze. Az előhívott orvosok sebesülését életveszélyesnek mondják.

— **A kikindai Bács Nándorok.** Nagykikindáról jelentik: Ama hamisítások ügyében, a melyet a városi pótadók főkönyvében konstataáltak, Boróczy Dezső megyei számvevő még egyre folytatja a vizsgálatot, még pedig elég szomorú, sőt mondhatnók, megdöbbentő eredménnyel. Kitént az eddigi vizsgálatból, hogy nemcsak a pótadók főkönyve van meghamisítva, hanem meg vannak hamisítva a főkönyvek, mellékkönyvek, kivetések stb. Nemcsak hamisítás, hanem csalás is történt megszámlálhatatlan esetben. Eddig a 90.000 koronát meghaladja az az összeg, amelylyel ismeretlen tettesek megkárosították a várost. De Isten tudja mily nagyra fog még szaporodni a hiányzó összeg a vizsgálat befejezéséig.

— **Csendőrök öröme.** Fejérváry Géza br. honvédelmi miniszter rendeletet bocsátott ki, mely szerint mindazok a csendőrök, akik katonai szolgálatukat is beszámítva, tíz évet töltöttek a csendőrség szolgálatában, őrsvezetői címet kapnak.

— **A gáji gyilkos.** Juhász István gáji zsákhordó napszámos-legényt, aki Papp Józsefet vasárnap este nyílt utcán megölte, az aradi rendőrség átadta már az aradi törvényszék vizsgálóbírójának a bűnügyre vonatkozó iratokat pedig áttette az ügyészséghez, amely ezek alapján elfogja készíteni a vádindítványt. A bűnügy lebonyolításának menetét elősegíti az, hogy a gyilkos teljes beismerésben van.

— **Foglalás egy adóhivatalban.** Hatvanból írják: Egy itteni ügyvéd huszonnégy korona erejéig bepörölte a királyi adóhivatalt s a bíróság meg is ítélte a követelést, sőt mivel a hivatal fizetni nem akart, elrendelte a kielégítési végrehajtást is. Az adóhivatalban tegnap megjelent Gyagyovszky Tivadar bírósági végrehajtó s a felperes képviselőjének kívánságára, le akarta foglalni a közpénztárban levő készpénzt. A pénztáros azonban ezt nem engedte, eliene szegült, sőt fölkapta ollóját és azzal tá-

madt rá a végrehajtóra, a ki végre is csendőrököt hívott s azok segítségével foglalt. A különös esetnek a bíróság előtt lesz folytatása, mert a végrehajtó hatóság elleni erőszak miatt följelentette az adópénztárost.

— **Az eszéki járvány.** Eszékről jelentik a Magyar Távirati Irdának: A hagymáz-járvány még nem csökkent. Az országos kórházban ez idő szerint 27 beteget ápolnak. Minthogy a fertőző betegek osztályában már csak öt szabad ágy van, a polgármester elrendelte, hogy a városi kolerabarokkokat állítsák készenlétbe. Ha a járvány holnapig alá nem hagy, az iskolákat bezárják.

— **Jó cipőiről híressé lett Porter Vilmos** Nagy Áruháza a Szabadság-téren. Kitűnő, szinte elpusztíthatatlan felsőbőr, erős talp, sikkos forma, mely amellet a legérzékenyebb lábnek is megfelel: ilyenek Porter cipői. Az árak valóban rendkívül olcsók; jól tudja ezt mindenki, aki csak egyszer is megfordult a Szabadságtéri áruházban. Igen kényelmes az, hogy a cég reggeltől estig cipőválasztékot küld a házba. Ez telefon útján is kérhető, telefon szám 324. Vidéki rendelések legnagyobb figyelemmel és gyorsan (legkésőbb 12 óra alatt) intéztetnek el. Árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek postán.

— **Árverés a vasuton.** A m. kir. államvasutak aradi raktárában f. hó 19-én, hétfőn d. e 9 órakor fogják elárverezni a kézbesíthetlen küldeményeket.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265, sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Petróné birái előtt.

(Esküdtárséki tárgyalás.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 13.

A Markó utcai törvényszéki palota előtt már kora reggel szokatlan volt a mozgalom. A levegő is mintha szenzációval volna tele. Sűrű embertömeg, kíváncsi, lázas, erőszakos nép verődött össze a kapuk előtt, türelmetlenül várva a — szírijáték kezdetét. A főváros bünkrónikájának tavaly nyári leghatalmasabb szenzációjának, a Petró Gyuláné tragédiájának ma vette kezdetét az ötödik felvonása.

A borongós, ködös januári égbolt szürkén dereng be a boltíves törvényszéki tárgyalóterem gótikus ablakain. A terem még üres; lassan gyülekeznek az esküdtek, háromnegyed tízre jár, mire bevonulnak végre Zsitvay Leó elnökkel Doleschall Alfréd és Agoraszó Péter bírák, meg az esküdtszék.

A vádat Pataky Gyula dr. ügyész képviseli. Vádlottnót Nessi Pál dr. orsz. képviselő védi, a meggyilkolt Erdei Sándor ékszerész családja képviselőjében pedig Berényi Sándor dr. ügyvéd van jelen.

(Petróné megjelenik.)

Morajlás zug át az egész termen. Halkan, szinte észrevétlenül behozzák a hírhedt gyilkost: két törvényszéki szolga közt Petró Gyulánét. Első tekintetre ráismer mindenki.

— Ó az! — zug át a termen az általános felkiáltás.

Az arcán meglátszik a szenvedés és bánat nyoma. Egyszerű, szinte igénytelen megjelenésében semmi sem árulja el azonban, hogy ez a nő képes volt arra a borzalmas kegyetlenségre. A haja gondosan meg van fésülve. A ruhája tiszta s a jó háziasszony izlésére vall. Csak a tekintetében van valami különös villanás, mely áttűz az ijedség zavarodottságán.

— Maga Petró Gyuláné? — kezdte az elnök kérdéseit.

Alig hallható hangon adta a választ:

— Igen.

— Hány éves?

— 23.

- Mi a leányneve?
- Bartók Eszter.
- Mik voltak a szülei?
- Földmivesek.
- Miért jött Pestre?
- Szolgálni.
- Van itt valakije a rokonai közül?
- Testvérem.
- Mikor ment maga férjhez?
- 1898 ban.
- Hány gyermeke van s milyen idősök?
- Gábor két és fél éves, a kis leányom, Boriska pedig másfél éves.
- Férjével jól élt együtt?
- Igen.
- Maga mivel foglalkozott? Valami korcsmája volt egy zer. Kvártélyosokat is tartott?
- Igen.
- Miért hagyta abba a korcsmát?
- Mert rosszul ment.
- Volt már büntetve?
- Nem.
- Vagyona van-e?
- Nincs.
- Szülei után sem vár?
- Nem.
- Talán már kiadták?
- Egy részét.

Vádoltnő mögött mintegy harminc tanu sorakozott, a kik mind tudnak valamit Petró-néról.

— Önök vonuljanak ki a szobájukba, — rendel az elnök — majd egyenkint fogom beszéltetni.

(Bűnös vagyok.)

Megalakulván az esküdtszék, *Doleschall* bíró felolvasta a vádhatározat rendelkező részét. *Elnök*: Petró Gyuláné, bűnösnek érzi magát? *Vádolt*: Bűnös vagyok.

— Tudta maga, hogy Erdei július 1-én déli előtt eljön magához?

- Igen. Én rendeltem oda.
- Minek?
- Fizetni akartam neki.
- Ismerte ön régen Erdeit?
- Igen. Leánykoromban egy nyakláncot vettem tőle.

— Ön most rossz anyagi viszonyok között élt. Miért vett mégis nyakláncot?

— Mert adott hitelbe. Aztán a régít elvesztettem, ezért vettem másikat. Mindjárt zálogba tettem. A kis leányomnak szántam. Értéke 29 forint volt és havi öt forintos részletekben akartam fizetni. Férjem erről a nyakláncról nem tudott semmit.

— A zálogházban mit kapott a nyakláncra?

— Tizenöt forintot. Abból adtam Erdeinek a második öt forintos részletet.

— Miért rendelte magához az napra Erdeit?

— Mert azt láttam, hogy akkor pénzem lesz. Kértem a bátyámtól, Bartók Istvántól 40 forintot.

— Zaklatta önt Erdei?

— Igen. Végre azt mondtam neki, hogy elzálogosítom a fehérneműmet, csak neki fizethessek.

— Azt követelte Erdei, hogy egyszerre fizesse ki a tartozását?

— Nem, azt nem követelte.

— Volt-e önnek akkortáiban adóssága?

— Igen, valami 40 forint.

— Önnek július elején oly rosszul ment a dolga, hogy arra gondolt, hogy gyermekeivel a szüleihez megy.

— Igen.

— Július 2-án járt önnél Erdei. Mit mondott akkor neki?

— Hogy jöjjön hétfőn.

— Nos és meg volt akkorra a pénze?

— Igen. Husz forintom. Kvártélyosomnak, Kardosnak ruháját zálogba tettem, innen vettem a pénzt. Vártam Erdeit hétfőn, de nem jött el. Másnap, kedden jött el. Azonban Kardos követelte a ruháját és én másnap reggel azt visszaváltottam. Így hát megint nem volt pénzem Erdei számára. Alig jöttem haza a zálogházból, már ott volt Erdei.

(A gyilkosság.)

Elnök: S mit mondott Erdeinek?

— Azt mondtam neki, hogy bizony nem tudok fizetni. Mire ő azt felelte, hogy vagy most adjak neki, vagy adjam vissza a nyak-

láncot. Azt mondtam: nem lehet, mert zálogházban van.

Erre Erdei rám rivalt, hogy „szemtelen!” „Ne szemtelezen itt — mondtam — szemtelen maga és takarodjon ki.” Es kinyitottam az ajtót. Erdei erre nagyon dühbe jött és pofon ütött engem. Én neki löktem a divánnak és pofon ütöttem. Ő vissza akart ütni, de én megfogtam a kezét a csuklónál. Erdei megbotlott és háttal a diványra esett.

„Eressze el a kezemet”, mondta nekem. „Nem eresztetem, — feleltem, — mert megint megüt.” „Nem ütöm meg”, felelte. Erdei Sándor harapta a kezemet és én fájdalomamban nem tudtam mást csinálni és ágyterítővel tömtem be a száját. Egyik kezemmel a szájába tömtem a terítőt, a másikkal a fejét ütöttem. Egyszerre azt láttam, hogy Erdei nem mozdul. Azt hittem elájult, pedig meghalt.

Elnök: A torkát nem szorongatta?

— Nem. A torkához nem is nyultam.

— Hát nem fojtotta meg?

— Nem.

— De az orvosok azt mondják, hogy Erdei halálát a gégeének összeszorítása okozta. Hát nem fogta meg a gégejét?

— Nem.

— Nem látta valaki, amint dulakodtak?

— Igen, a kis leányom, aki elszaladt.

— Nem volt bezárva az ajtó?

— Nem. De amikor láttam, hogy Erdei meghalt, attól féltem, hogy Kardos, a kvártélyosom eljön s felfedezi mindent. Hamarosan bezártam a konyhát és a holttestet átcipeltem a kis szobába és bezártam azt is. Aztán felöltözök, megfésülködtem s elmentem a csarnokba, aztán visszatértem és ebédet főztem.

— Férje és a szobaur nem vett észre semmit, amikor ebédre jöttek?

— Nem.

— Mikor mentek el hazulról férje és a gyermekei?

— Délután 1 órakor. Ekkor bementem a kis szobába a holttesthez. Arra gondoltam, hogy magamhoz veszek néhány ékszeret. De a zsebemben pénzt találtam, két 20 koronás aranyat és két 20 koronás bankjegyet. Ezeket magamhoz vettem, rögtön elmentem és kifizettem az adósságaimat mind. Ot óra után jöttem haza ismét. Gondolkodni kezdtem arról, hogy miként lehetne a halottat kiszállítani a lakásból. Rájöttem, hogy csakis a kis gyermekkocsival. De mert nem fért bele, akárhogy próbáltam is belegyömöszölni, levágtam a lábát, és azt hiszem, hogy a karját is.

— De a gerincet is elvágta.

— Igen.

— Nehezen ment?

— Igen. Egy fatuskóval ütöttem a kést, hogy az keresztül vágja a gerincet.

— Nem borzadt maga akkor?

— Igen.

— Nos és így aztán elért a halott a kis kocsiban?

— El. Komótosan.

(A tanak vallomása.)

A vádoltnő kihallgatása után kezdetét vette a tanak vallomása. Mindenekelőtt *Erdei Sándorné*, a meggyilkolt ékszerész özvegyét akarta a bíróság kihallgatni. A szerencsétlen nő azonban annyira meg volt indulva, hogy a védő kérésére mellőzték a vallomástételét.

Következett ezután *Hegyi Gizella*, az a 14 éves kis leány, aki Petróné kocsiját július 2-án a házmesterné megbízásából követte.

— Mit látott? — kérde az elnök.

A csitri leány hangos szóval, bátor hangon elmondta, hogy a házmesterné, akinek feltűnt, hogy Petróné gyanus bátorsággal a betakarolt holmival megtöltött gyermekkocsit a házból kivitte, utána küldte őt, nézné meg, hová megy Petróné. A kis leány utána ment Petrónénak s meg is szólította, de azt a választ kapta, hogy a nővéréhez visz edényeket.

— Hanem amikor olvastuk a lapban — vallotta a leányka — hogy megölték valakit, hogy az a valaki egy barnaruhás asszony, aki a Sziget-utcában gyermekkocsit tolt piros terítővel, azonnal eszembe jutott Petróné és följelentettük.

Annak a háznak a házmesternője, ahol Petróné lakott, elmondta az elnök kérdésére, amit ő tudott. Látta elmenni Petróné a megterhelt kocsival s visszajönni üres kocsival.

— Gyanus volt előttem, hogy valamit el-

visz, mert 50 forintra tartozott házbérért és feltűnt, hogy elvisz a mi holminkból valamit. Utána küldtem tehát a kis Gizellát. A mikor pedig Petróné később visszajött, még ő hívott be a lakásába és azt mondta:

— No, kíváncsi vagy, hogy mit vittem a kocsiban?

En azonban nem nagyobb kíváncsi természetű és megelégedtem azzal, amit mondott.

A tárgyalás talán holnap este, de valószínűleg csak holnapután ér véget.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Elutasított petíció.** A Kuria második választási tanácsa *Vavrik Béla* elnöklete alatt ma tartott ülésén, a *Noss Gyula* mandátuma ellen ismételt benyújtott petíciót egyhangulag elutasította.

§ **Koritovszky lovag társa.** A budapesti kir. ítélőtábla harmadik büntető tanácsában ma hirdették ki az ítéletet abban az uzsorapörben, a mely *Halász Zoltán* dabsai földbirtokos följelentésére, *Grosz Zsigmond* ellen megindult. *Grosz* ugyanis az öngyilkossá lett *Koritovszky* lovag közreműködésével 15000 koronás váltót íratott alá a megszorult *Halásszal* s ellenérték fejében, mintegy 3000 korona készpénzt és 2000 korona értékű holmit adott neki. A törvényszék az uzsoravétséget nem látta beigazolván, s *Groszt* bizonyítékok híján fölmentette. A kir. ítélőtábla, amely *Bucz Lajos* előadásában, 2 napon keresztül tárgyalta az esetet, az elsőbíró ítéletét megváltoztatta, s *Grosz Zsigmondot* az uzsora vétségében bűnösnek találván, öt kilenc havi fogházra és 1800 korona pénzbüntetésre ítélte. A vádlott semmisségi panaszt jelentett be.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

W. M. Valemaré. Annál az elnök fogva, hogy a fölvevő reonnszot nem adhat, ez az eset sem reonnsz. Az azonban bizonyos, hogy a hibás kiadó a letett kártyát akkor sem veheti vissza, ha annak kiadása hátrányos rá nézve, vagy ha utólag mást gondolt. Ha azonban a harmadik jáékos is letette a kártyát s a fölvevő szincserét követett el, vagy bár színje volt s mégis atout val ütött, akkor a hibás kiadás természetesen reonnsz.

T. S. Gurahonc. Ezt a küldeményét csak a nyílttérben tehetjük közzé.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Uj-Arad, január 13.

A három napig tartott enyhe időt ma hűvösebb szeles idő váltotta fel, a légmérő +10 C-ről +3 C fokra süllyedt és kilátásunk van rá, hogy havat kapunk.

Mindenesetre vetéseinkre, melyek oly szépen állanak, csak áldás volna a hótakaró, mielőtt ismét beáll a téli hideg.

Közepes behozatal mellett elkelt 1500 métermázsa buza és 1000 métermázsa tengeri változatlan áron.

Mai gabona-árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 7.30—7.40.

Buza közép 7.20—7.30.

Tengeri 4.70—4.80.

Rozs névleges jegyzés 6.00—6.10.

Arpa névleges jegyzés 5.20—5.30.

Zab névleges jegyzés 5.60—5.80.

Az irányzat változatlan.

— **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésképtelenségekről tesz jelentést: *Ij. Koru Salamon*, Neusandec. — *Redvner Jakab*, Budapest. — *Israél Adolf*, Tóvis. — *Icskovics Armin*, Tisza-Ujlak. — *Hernády Pál*, Debrecen. — *Berkovics Béla*, Nagy-Enyed. — *Natkes Bernát*, Lemberg.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 13.

Déltőzsde. Buzakínalat mérsékelt, vételkedv gyöngye. Bányadt irányszat mellett 7.000 métermázsza került forgalomba változatlan, közben néhány fillérrel olcsóbb árkon. Egyéb gabonanevek bányadtak. Időjárás derült.

Estitőzsde. Berlin változatlan, páris 10-el magasabb.

Zárulat 12 órakor:

Buza 1903. áprilisra	7.69—7.70
Rozs 1903. áprilisra	6.66—6.87
Zab 1903. áprilisra	6.16—6.17
Tengeri 1903. májusra	5.79—5.81
Repce augusztusra	11.70—11.80

Zárulat 5 órakor:

Buza 1903. áprilisra	7.72—7.73
Rozs 1903. áprilisra	6.68—6.69
Zab 1903. áprilisra	6.19—6.20
Tengeri 1903. májusra	5.83—5.84
Repce augusztusra	

Zárulat 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	588.—	korona
Magyar hitelrészvény	728.—	
Leszámloltóbank részvény	451.50	
Rima-Murányi vasmű részvény	486.—	
Oszták-magyar államvasuti részvény	693.60	
Közúti vasut	625.50	
Városi villamos vasut részvény	321.50	

S z e s z ü z l e t.

— Január 13. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. **Sedritött moslék** 12'80—13—korona mmázsánként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén,

Budapest, január 13.

Magyar aranyáradék 4%	120.50
Magyar koronáradék 4%	98.90
Magyar arany 4% %	92.70
Magyar ezüst 4% %	99.—
Magyar keleti vasut	98.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	201.50
Magyar italmegváltási kötvény	160.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	100.75
Magyar nyeresévsorsjegyek kölcsön	100.65
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	120.50
Oszták papírjáradék	100.50
Oszták járadék ezüst	154.50
Oszták járadék arany	155.—
Koronáradék	731.—
1860-iki államsorsjegyek	690.75
Oszták-magyar bankrészvény	696.—
Magyar hitelbankrészvény	—
Oszták hitelbankrészvény	—
Oszták-magyar államvasut	—
30 frankos arany (Napoleonkor)	19.05
Német birodalmi marka	117.12
London	239.57
Páris	95.37
20 márkás arany	—

REGÉNY-CSARNOK.

A távollevő.

— Francia regény. —
Irtá: **Montégnat Maurice.** [14]
(Folytatás.)

Igy mult az idő. Aztán olyan esemény történt, amely kiragadta kábultságából Gábort. Dombasles megtalálta végre azt az állást, amelyet anyja ideig keresett s vőlegényyé lett.

Egy fiatal hölgyet vett feleségül, akivel Morsalines professzor házában ismerkedett meg, valami Lesbas Kamillát. Dombasles feleségének, aki huszonhat esztendő volt, s örökség útján hirtelen lett gazdaggá, már volt regényes multja, mikor még szegény volt, a vőlegénye a szépsége ellenére is az utolsó pillanatban cserben hagyta. A leány bizott benne, de a vőlegény nem tudta elhatározni magát, hogy egy régi szerelmi viszonyát megszakítsa. Ennek következtében Kamilla nagyon megharagudott „azokra az asszonyszemélyekre” s általában gyűlölte az egész fajtájukat, anélkül hogy elismert volna bármi kivételt.

— Mi fizetjük meg őket, — szokta mondani. — A mi hozományunkkal, a mi pénzünkkel teszi magát a szeretőjük, ha a férjünké lesz, szabaddá, úgy egyenlítő ki a multat.

Albert megletszett neki, mert beszéd közben hozzá hasonlatosan nagyon kevésbé kimélte a világot. S Kamilla mezezte azt is, hogy Albert maró szellemessége ellenére is könnyen kormányozható jellem, aki mindenre kész, csak hogy dolog nélkül jól élhessen. Nem volt egy krajcárja sem, mindent a feleségének fog köszönni s így Kamilla játszhatja a jöltevé az urnó szerepét s mindig parancsolhat, mert a pénz nála lesz.

S egy reggel Albert huszezer frank évráradékkal ébredt fel. Ezt a pénzt később nagyon megfizette, de eleinte attól félt, hogy az egész csak szép álmom, amelyből előbb utóbb fel fog ébredni. Otthon a házában rabszolga szerepet játszott, de későn kelhetett, evett-ivott, jól aludt, a kezeit zsebredugva járt sétálni, nem volt semmi gondja, meghízott s látta, hogy az emberek becsülni kezdik.

Gábor szülei kezdték a fiukat figyelmesé tenni erre a példára. Tehát örökre neki akarja ma rá adni a bánatának? Elmúlt harminc esztendő, elég öreg már, hogy határozzon valamit. Bizonyos, hogy gyásza megmagyarázható, de mivel a baj ugyanis gyógyíthatatlan, bele kell nyugodnia.

Renée elkéseregett szerelmese az első időben, mintha nem értett volna meg semmit, engedte beszélni a szüleit, talán hallotta, mi beszélnek, de nem felelt; hanem mikor egyszer kevésbé volt szórakozott, mint máskor, megértette a célzások értelmét, hevesen kifakadt, aztán azt kérte, hogy hagyják őt békén.

A dolgot tehát más oldalról kellett megfogni, mivel az idő és türelem műve eredménytelen maradt, meglepetéssel akartak megpróbálkozni. A professzor számított rá, hogy Gábor ifjusága a segítségére lesz s egészen helyesen ítélte, mikor azt mondta:

— Ha másba lesz szerelmes, meg van mentve!

S annak a leánynak, aki erre a célra alkalmas lenne, szőkének, vagy vereshajúnak kell lennie, rózsás arcunak; a szeme legyen kék, vagy zöld, a természete kissé szélszélyes, közlékeny, mosolygós; legyen inkább csinos, mint szép, viseljen mindig világos ruhát, szóval legyen egészen ellentéte annak a másoknak, ne emlékeztessen rá semmiben. Ilyen leány csak van a világon!

Hónapok multak el, mielőtt megtalálták volna ezt a képzelt alakot. Hanem egy este Gábor egy mulatságon, ahova valóságosan erőszakkal kellett elcipelni, így szolt az apjához: — Látod ott azt a fiatal leányt, abban a rózsaszín ruhában? Igazán nagyon bájos, elragadóan nevet s gyönyörű foga van.

— Vedd feleségül, — felelt az apja tréfálkozó hangon.

Gábor arca megint elkomorult, de azért a vállát vonogatva mégis így szolt:

— Nem jönne hozzám. Gábor apja még az este tudakozódni kezdett: Geory Lucienne kisasszony, Geory gróf leánya, tizenkilenc esztendő volt, nagy hozományal, sok természetes vidámsággal, áldott jó szívvél. Egyikét sem gyakorolta az ugynevezett „szép” művészeteknek, szóval valóságos csoda volt. Morsalines professzor szaladta feleségéhez s ujongva mondta: — Találtam Gábor számára kitünő feleséget!

Mikor Gábor másodszer találkozott Luciennevel, anélkül, hogy a véletlenségül egyébre gondolt volna, rögtön megismerte a grófnőt s hosszan nézte, mert vakító jelenség volt, valósággal sugárzó vízió, amely Gábort egy órára kiragadta éjszakájából.

Ez rózsás leány, akinek az arca olyan volt, mint a hajnalbasadás pirja, a lángoló szöke, csaknem vörös hajával, amely a nap fényében égni látszott, esti világosságban pedig szípor-kázott, karcsu, finom természetével hasonlatos volt Dianához, az erdei istennőhöz; mélységes kék szemének tekintete félelem nélkül való volt de azért nem volt benne elbizakodottság sem. Meg volt benne a mosolygós nyugodtsága azoknak a teremteseknek, akik gyermekkoruk óta boldogok s mindenütt szíves látásra találának. Az arisztokratikus gazdagság aranyos napjában kifejezett nagy díszvir volt Lucienne, akit teljes pompára a gyengéd szeretet langy levegője fejlesztett ki.

S Gábor arról kezdett álmodni, hogy mily

édes volna beszívni e virág illatát. Lucienne elhaladt előtte, az ifju hallotta melodikus, halk hangját, a leány ránézett, Gábor zavarodottan hajította meg magát.

S mikor az este hazament, a szempilláiban az a vöröses fény égett, amely akkor következik be, ha az ember valamitől elvakul. S éjjel még mikor lezárta is a szemét, üldözték azok a fakó sugarak, amelyek időről-időre vastag hajfonatok alakját vették fel. Másnap először történt, hogy figyelmesen nézte meg magát a tükörben. Harmincegyedik esztendejének a végén járt; a homlokán már ráncok voltak, sovány, halvány, sápadt volt, megöregedettnek látta magát és mélyen felsőhajtott.

(Folytatása következik.)

NAPIREND.

Január 14. Szerda. Róm. kath. naptár: Hilár, Bódog. — Protestáns naptár: Hilár, Bódog. — Görög-keleti naptár (január 1.): Uj év. — A nap két 7 óra 30 perckor, nyugszik 4 óra 17 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hűde, szeles, délen havazás.

Január 14. Városi közgyűlés délután 4 órakor. — A megye közigazgatási-bizottságának ülése délelőtt 9 órakor.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi október hó 1-től. —

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.07	Gyorsvonat délután 4.06
Radnára délután 7.23	Személyvonat este 6.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Nemzeti színház.

Bérletszűnet. Páratlan.

Szerdán, 1903. évi január hó 14-én:

SZOYER ILONKA mint vendég:

Hoffmann meséi.

Nagy opera 4 felvonásban. Irtá: Jules Barbier. Zenéjét szerette: Jaques Offenbach.

SZEMÉLYEK:			
Hoffmann, író	Bejczy Gy.	Crespel	Füredi J.
Lindorf		Luther	Németh J.
Coppelius	Békassy Gy.	Stella	
Csodaorvos		Olympia	Szojer Ilona.
Spalanzani	Polgár S.	Antónia	
András		Miklós	Répásy G.
Cocherill	Sarkadi A.	A Muzsa	Garai Ilonka.
Ferenez		Fanton	Pajor Agnes.

Kezdete este 7 óra fél órakor.

NYILTÉR.*

Az összes aradi szerbeknek

boldog uj-évet kíván

az „Arany Szarvas” vendéglőse:

Jessics Sándor.

Miért szenved ön? ha biztos kilátása van a gyógyulására minden még oly régi seb is meggyógyul és mentve lesz minden fájdalmas műtétől, ha

Thierry Adolf egyedül valódi

CENTIFOLIA KENŐCSÖT

használja kiváló hatásai sebek gyógyulására és fájdalmak enyhítésére felülmúlhatatlan. A valódi Centifolia szappan alkalmazható: mellfájás ellen gyermekágyasoknál, tejáradat csökkenésénél, mellkeményedésnél, csúszos állapotoknál, nyílt sebeknél, dagadt lábaknál és csontszu ellen vágás, szúrás, lösebek és ütéseknél, genyedéses sebek, Carbunkulus és minden égési sebek ellen. Fagyos testrészeknél, fekvés által előidézett sebeknél, betegeknek, gyermeksebeknél stb.

THIERRY A. gyógyszerész balsam és centifolia kenőcse.

Ezen két gyógyszerükben utólrhetetlen szer nincs kitéve megromlásnak, hanem ellenkezőleg, mentől régebbek, annál értékesebbek és hatásosabbak, ugyisint nem szenvednek sem a fagytól, sem a forrástól, miert is minden időben alkalmazhatók. Csaknem mindig eredményt és segítséget hoznak, mindenestre azonban, hogy nem szabad hamisítványokhoz, vagy értéktelen, és hatástalan, ugynevezett pótszerekhez nyúlni, mely csak ezáltal pénzkidobás, hanem tartsuk magunkat ezen két régióba bevált, olcsó, megbízható s a mellett teljesen ártalmatlan, világhírű szerkezt, melyeket minden háznál készletben kellene tartani. Ahol nem kapható a valódiság minden ismertetőjével, rendeljük egyszerűen direkt a következő címen:

THIERRY (A.) LIMITED gyógyszerész védangyal-gyógyszertára Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett. Budapesti főraktár: **Török J.** gyógyszerárban, Király-utca. Zágrábban **Mittelbach S.** gyógyszerárban és Bécsben **Brady C.** gyógyszerésznél. 2714/III.

Eladó
két urasági ló.
Megtekinthető a waggonyárban.

322—1903.
Hirdetmény.
Az 1902. évi december hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által szerkesztett összeírású jegyzék 6. ívét az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t. cz. 17. § a és az erre vonatkozó utasítás 17. § a értelmében 1903. évi január 13 tól számítandó 8 napra a fogyasztási adófelügyelőség hivatalos helyiségében közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek, névszerint Kohn József, Borsos Szabó Anvalné, Jankovits Jánosné, Winkler József, Schvarcz Berta és Terényi Jenő, a kik italmérési engedélyt kaptak, nem csak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve az érdekelteken kívül az ipartestület és kereskedelmi testület is nyújthat be a város fogyasztási adófelügyelőségénél észrevételeket.
Arad, 1903. évi január hó 8.
A városi tanács.

395—1903.
Hirdetmény.
A nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi ministeriumnak rendelkezésére képest közhírré tesszük, hogy törvényhatósági bizottságunknak azon 26702—618. és 29530/660—1902. számú határozatait, a melyek a kiszombor—aradi és debreczen—fehértemplomi állami közutak Arad sz. kir. város területén átvonuló szakaszának szilárd anyaggal való burkolása céljából a közúti alap terhére a magyar jelzalog hitelbanktól 200000 korona kölcsönnek felvétele elhatározott, folyó évi január hó 7 től kezdődőleg 8 napon át a városház kapujára közszemlére kifüggesztetik s hogy ezen határozatok ellen, ezen határidőn belül, a község kötelekébe tartozó bármely polgár felbuzéssal élhet.
Arad, 1903. évi január hó 3.
A városi tanács.

Sanatorium és Vizgyógyintézet
Arad, Zrinyi-utca 3. sz. Telefon 270.
Vezető-orvos: **Dr. HECHT**
Idegesség, ideges gyomor, bél-, fej-, szívbántalmaknál, rheuma, köszvény, szívelzsírosodás, vörsegyénység, szívbillentyű, nő, tüdő és gégebajok, rossz testtartásnál.
Gyógyeszközök: Hidegvizgyógymód, villamfény-, moór-, szénsavas-, villamos fürdők, massage, belégzések, villamozások, svéd gyógytorna, Napfürdő, Hasmassage. 55
Bennlakóknak kényelmes szobák, jó ellátás.
Délmagyarországon egyetlen jogosított intézet, mely télen-nyáron nyitva van.

Szép fogak!
csakis
DENTOLIN
fog creme
használat által nyerhetők.
Egyszeri használat után mindenki megkedveli.
Egy tubus 50 fillér.

Legjobb bevásárlási helye mindennemű
illatszerek, szappanok, fogkefék, fogporok, fogpasztak, szárvizek, hölgyporok, arczcremek, arczvizek, hajszeszek, szivacsoknak.

A legmegbízhatóbb minőségekben mindennemű
ORVOS-SEBÉSZI
és
SZÜLÉSZETI
kötszerek.
LEGOLCSÓBB ÁRAKI

VOJTEK ÉS WEISZ
drogueria és parfumeria nagykereskedése ARADON. 1710

Ezrekre menő hálairattal elismert egyetlen és kitűnő hatású
tyukszemirtó-szer
a Hajós-féle
ANAGALLIN.
Tyukszem, szemölcs és mindenféle bőrkeményedést biztosan és gyökeresen eltávolít.
Ára egy üvegnek 70 fillér.
MUNDAN
legújabb és legkitűnőbb amerikai folttisztító víz.
Mindenféle ruhaszövetből zsír és egyéb foltot azonnal eltávolít anélkül, hogy a szövet színét megtámadná avagy azon a más tisztítószerrel szokott foltkarikát idézne elő. **Mundan** nem gyulékony, kezelése nem jár veszéllyel.
Egy 200 grmos üvegnek az ára 25 krajczár.
Phenol-sav.
Poloska kiirtására egyetlen biztos hatású szer, alkalmazása igen egyszerű, egy párszori beecsetelés után meglepő eredmény érhető el. — **Ára egy üvegnek 35 krajczár.**
A fenti szerek csakis 126
Hajós Árpád
gyógyszertárban kaphatók
Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozásait kérjük a hirdetés alatt levő címekre bivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendőek.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad és hirdetések felvételét a kiadóhivatal: József főherceg-ut 22. szám.

—••• Telefon szám: 151. —•••

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselekedet kereső vagy cselédnek ajánlkozó apró hirdetés 20 szögig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárulási helyein.

Jutányos áron

adok zongoraórákat kitűnő módszer szerint. Konschitzky Józsefné, Varjassy József-utca 14. sz.

Erdélyi kormos alma

1 kilogramm 15 kr. Kapható Sponner Adolfnál Aradon, Wesselényi-utca 16. szám. 24

Kényelmes új családi ház,

szép nagy saroktelekkel, saját vízvezeték, fürdőszoba, stb. a simándi- és Lenkey-ut sarkán, jutányosan eladó! Bővebbet ugyanott. 108

Keltető gép,

mellyel 200 tojást egyszerre lehet keltetni, bevált I. rendű szerkezet, jótállás mellett jutányosan eladó. Megtekinthető simándi- és Lenkey-ut sarkán. 109

Okleveles óvónő,

ki három évig mint tanítónő működött, nevelőnői alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 145

Magy. kir. államv. igazgatóság.

316. sz.

Árverezési hirdetemény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint az üzletszabályzat 70. §-a értelmében elárulandó, ruha, gyermek-kocsi, varrógép, függöny, stb. kézbesíthetetlen küldemények nyilvános árverezése az Arad, állomásunkon lévő raktárban 1903. évi január hó 19-én délelőtt 9 órakor tartatik meg, mely árverezésre a t. cz. közönség ezennel meghívatik.

Az állomásfőnök h. Bakes.

Zálogcédulákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438

Villanyos házi csengő

bevezetést,

Villanyos házi csengő

javítást,

Villanyos csengő

évi jókarban tartást,

Házi telephon

szerelést szakszerűen és jutányosan készít

Kalmár József

villanyműszerész, kerékpár és varrogépraktár és javító műhelye

ARAD, Salacz-utca 2.

Nyolcz napi próbaidőre

küldök bárhova saját veszélyemre

nemes valódi harci

éneklő kanári madarat,

amelyek a legkülönbözőbb hangon énekelnek a 5, 7, 9, és 12 márka, tuczatja 48, 60, 72 és 84 márka. Tenyésztésre alkalmas nőtényeket a 1 márka, tuczatja 10 márka.

Jótállás mellett, utánvétellel küldve. Meg nem felelőket kicserélem, esetleg az özszeget visszaadom. A legszolidabb kiszolgálásról számtalan elismerő levél áll rendelkezésre, amelyeket kívánatra ingyen és bérmentve küldöm. Bárkinék meg van engedve, hogy engem meglátogasson és személyesen győződjék meg madaraim éneklő képességéről.

Wilh. Kaye,

Spezialvogelversandhaus, 1784

Thale i. Harz

NB. Mindenkinék, ki kanári madarakat tenyésztetni akar, kiválóan ajánlom Wilh. Kaye Thale i. Harz czeget, mint amely legjobb tenyészmadarakat szállítja. Kirschner, tanító, Caleneweka. Felső-Szilézia.

Santonicum.

Egy régi híres Elixir a forró égáju Olaszország gyógyfüveiből előállítva, mely most már németországban is be van vezetve.

Kitűnő gyomororvosság szer és óvszer gyomorhajok ellen, melyek az emésztési gyengeségekből származnak.

Elmulasztja az elgyengülést, a sárgaságot, lejj és gyomortájtást, hányingert, étvágytalanságot, (a mik gyomorhurutból erednek) az emésztési zavart, erős székrekedést, vértisztítóságot és alhasbajokat. Azonfelül közhelykedésmel rögtön kijárató szer. 1 palacska 1 korona 20 fillér.

Kapható:

2180

Hajós Árpád, gyógyszerész urnál Arad.

Vezérképviselő: Dittmont Frigyes, Budapest.

Papirkereskedés

TELEFON 126. SZ.

BLOCH H.

papirkereskedése,
könyvnyomdája,
fényképezési cikkek
raktára.

DISZLEVÉLPAPIROK

művészies kivitelű dobozokban, felülmulhatlan választék.

Könyvnyomda

FESTÉKSZEKRÉNYEK

olaj és aquarel.

RAJZESZKOZOK.

FÉNYKÉPÉSZETI GÉPEK.

ÍRÓ-ASZTALI KÉSZLETEK.

Rendkívüli nagy választék.

Valóban mérsékelt árak!

2278

Fényképezési cikkek raktára

Naponta postacsomag-expeditió.

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mászt nem szivhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Férfiak

ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalokri kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalokri kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, s hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a Staat Medical Institutnak az alant jelzett címre, s honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezeléscéljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki irhat érte bárholonnan magyarul, miretitoktartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon meg ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: Staat Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne, Ind Amerika. A levelek mindig bérmentetendők. 1570

